

RAMASZTER ROBERT
II. 8.

Ára 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPLAD

KIADÓVATÁL TEL.
Str. Baron L. Pop 10
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lej
Félévre 600
Negyedévre 320
Egy h. 170
X évfolyam • 114. szám
1925 Május 24 Péntek
• 1689 év Ijjár 14 •

Kolozsváron hirdetések a
Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13
és a
LLOYD EXPRESS
Str. Geln No. 20. Telefon 14-55
hirdetési irodák vesznek fel.

Szanálják a vasutat — leszállítják a fizetéseket

Egy egészen különös és meglepő híradást hoz a táviró Bukarestből. Stan Vidrihín, a vasut vezérigazgatója, meglette első sakkhuzását a vasut költségvetésének egyensúlyozása érdekében. Ez a sakkhuzás nem volt túlságosan szellemes, nem is nagyon szimpatikus: a vasut alkalmazottjai máról-holnapra elvesztik tíz százalékát fizetésüknek.

Minek tagadjuk, nagyon szerencsétlen ötletnek tartjuk, ha a tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetésének redukálásával akarják egyensúlyba hozni a költségvetést. Így nem nagy művészet gazdálkodni. A rezsit csökkenteni, a fizetéseket redukálni, a munkásokat leépíteni és a hasonló manővereket minden grajzleros érti, csak hogy ez nem valí túlságosan nagy gazdasági koncepcióra, a nyomában pedig, bizonyos fokon túl, feltétlenül összeomlás fakad. A modern nemzetgazdász nagyon jól tudja, hogy a válságba jutott üzemet csak több érték termelésével lehet a kátyúból kihúzni. Nálunk pedig az ország üzenne régesrégén! kátyuba futott, a jelenlegi kormány éppen arra vállalkozott, hogy a szanálás — de nem a leépítés — munkáját végre fogja hajtani. A leépítések szisztémáját tulontul jól ismerjük még a liberális rezsim idejéből, amelyek szerencsétlen korszakában a nagy tömegek életstandardja mélyen a létminimum alá csökkent és a munkanélküliek száma növekedett. Abban az időben kapott lábra az a szokás, hogyha valamelyik gazdaságpolitikus vagy akár maga az állam meg akarta alapozni a maga anyagi bázisát, egy pillanatra sem gondolt arra, hogy a meglévő értékeket megsokszorozza s az így előállított fölösleghől elégítse ki a maga igényeit, hanem egyre szűkebbre mérve a létminimum porcióját, az önmaguktól meglévő értékekből kanyarította ki a maga porcióját.

Salát bőrünkön tanultuk meg, mennyire nem államreazon az ilyen politika. A nemzeti vagyon, az összes értékek összessége nemesak, hogy nem szaporodott, hanem napról-napra fogyott e nagyszerű gazdálkodás, illetve jobban mondva, garázdálkodás hatása alatt.

A vasutügyi vezérigazgatóságának ez a fizetésredukció-határozata a miutak szelleméből fakad. Mert mi haszna van belőle az országnak, ha a vasuti tisztviselők fizetésének redukálásával egyensúlyba tudja hozni költségvetését? A vasut költségvetése talán egyensúlyban, ezzel szemben nemesak a szerencsétlen tisztviselők, de az egész ország is megsínyli ezt a tízszázalékos redukción. A fogyasztók egy hatalmas kategóriájának amugyis minimumra csökkent vásárlóképesége e rendelkezés következtében újabb tíz százalékkal csökken. Mit gondol a vasutügyi vezérigazgató, az ország alig-alig pangó ipari és kereskedelmi vérkeringése hogyan reagál az újabb vásárlóképeség csökkentésére? Ma itt a legsürgősebb tennivaló a nagy-tömegek fogyasztó képességének növelése, az általános életstandard megkötésére és megháromszorozására, volna, amly persze nem fizetésredukcióval és nem leépítéssel, hanem egyedül többtermeléssel lehet megvalósítani.

A vasut, ha szanálni akarja magát, szem előtt kell tartsa az ország gazdasági életének egyetemes érdekeit is. Okos investíciókkal, gyökeres és szak-szerű személy és árutarifa-revizióval kell a vasut fizetmenetét rentabilizálni, amely annál jövedelmezőbb lesz, mennél jobban enyhül majd az általános krízis s mennél nagyobb személy- és áru-forgalom indul majd meg az országban. De fizetésredukcióval? Ezen az uton

csak egy elégedetlen vasuti alkalmazotti kart lehet kitermelni, amely elmerülve a győtrő nyomorúságnak hullámaiban, a falat kenyérért való irtózatot harcban képtelen hivatását lelkiismerettel betölteni. Vintilenacát, Receat és Felsőtömőst lehet ezzel a politikával kitermelni, a vasut további züllesztés és a katasztrófák sorozatát stabilizálni. Egyszer valahol el kell kezdeni a komoly konszolidációs munkát, amely minden vonalon a racionális többtermeléshez vezet s elsősorban az államnak kell okos és koncepciózus gazdasági po-

litikával meglévő értékeit megsokszorozni s ilyen módon olyan fölöslegra szert tenni, hogy ne csak ne legyen fizetésredukcióra szükség, hanem ellenkezőleg, megsokszorozhatják minden alkalmazottjának jelenlegi életstandardját. Ez a munka nem fog kárba menni, mert a feljavított léletsorsu nagy tömegek egészségesen fogják tudni táplálni az ország iparát és kereskedelmét, amely megizmosodva kerül ki majd ebből az ujjáépítési folyamatból, aminek végső fokon megint csak az állam látná majd hasznát.

A jugoszláv diktatura teljes gőzzel indult meg a terror utján

Pribicsevics után Macseket is letartóztatták

Zágráb, május 23. Macek dr.-t, a feloszlatott horvát parasztpárt elnökét, aki Radics meggyilkolása után került a párt élére tegnap beidézték a rendőrfőnökségre és kihallgatása után letartóztatták. Horvát politikai körök előre látták ezt a letartóztatást, melynek Pribicsevics internálása után szükségszerűleg be-

kellott következnie, mert a diktatura ugylátszik nem áll meg a féltuton. A horvát vezetőpolitikus letartóztatásának híre néhány perc alatt elterjedt Zágrábban s mindenfelé megütközést keltett. Az estj órákban még mindig nagy volt az izgalom a horvát főváros lakossága

körében politikai vezérének őrizetbe vétele miatt. A rendőrség megkettőztette a szolgálatos őrszemeket és erős cirkáló rendőrpattulokat rendelt ki az utcákra az esetleges tüntetők ellen, de a tegnapi este és az éjszaka rendezavarás nélkül telt el.

„Olaszországtól félnek — és ez így van rendjén“

— mondotta Mussolini az olasz kamarában mondott külpolitikai expozéjában

Róma, május 23. A kamara tegnap általánosságban elfogadta a külügyminisztérium költségvetését. A vita lezárása előtt Mussolini hosszabb külpolitikai expozét tartott, amelyen méltatta a Kellogg-paktumot, az olasz- finn egyezményt, az olasz-magyar szerződést, majd ismertette Olaszország abessziniai érdekeit.

Mussolini ezután rátért az olasz-görög viszonyra s e részben azt hangoztatta, hogy a Rhodos és Dodekaneszios szigetek birtoka nem fog árnyat vetni

a két nemzet közti viszonyra. Jugoszlávia és Olaszország viszonyáról szólva az olasz miniszterelnök kiemelte, hogy ez a kérdés nyugalmat és kellő figyelmet igényel. Az 1924-ben kötött és azóta lejárt barátsági szerződést nem újították meg, de ez nem adhat okot az aggodalomra, mert az olasz kormány nem veszítette el a reményt, hogy Jugoszlávia is fontosnak tartja, hogy területén Olaszország-ellenes, barátságatlan tüntetéseknek ne adjon helyet. Az olasz kormány mindenesetre nyugodtan

néz e viszony továbbfejlődése elé. A jóvátételről Mussolini kijelentette, hogy e kérdésben most már honoráltak kormánya követeléseit. Beszéde végén az olasz miniszterelnök azt hangsúlyozta ki, hogy Olaszország presztízse az egész világ előtt napról napra emelkedőben van, az érdekkörétől távolos államok most már számolnak vele és respektálják, sőt szükség esetén félnek is tőle és ez szerinte így van rendjén.

Harminckét éven keresztül közel 100 milliárd lejt követelnek évente Németországtól „redukált“ jóvátétel címén

Schacht dr. elfogadhatatlannak minősíti az újabb ajánlatot is

Páris, május 23. A lapok közlik a hitelező államok jegyzékének szövegét, melyet a német fentartásokra válaszul terjesztettek elő a jóvátételi szakértői konferencián. Az emlékirat főként négy pontot emel ki a vol szövetségesek feltevéseiül. Ezek a következők:

1. A hitelezőállamok elfogadják harminckét éven át 1929 április hónapjától 1966 március harmincegyedikéig évi két milliárd ötven millió arany márkás annuitást.
2. A hadiadósságok az utolsó huszon-

két évben fizetendők.

3. Belgiumnak megtérítendő a háborús belga frankok kibocsátása által okozott károk.
4. Függetlenül a felállítandó nemzetközi jóvátételi pénztintézet alaptőkéjétől az összes igénybe vevő államok nagyobb befizetést eszközölnek a pénztintézetbe, hogy az intézmény megkezdhesse működését.

Az emlékirat sarkalatos pontjai lényegében csaknem azonosok Owen Young tervzetével. Páris, május 23. Schacht dr. nyilatkozott a hitelező államok által előterjesztett tervzetéről, melynek egyes pontjait a németek részére elfogadhatatlannak mondta. A déli lapok tudósítónak közlése szerint a német nagyipar nyomására a német delegáció Schacht kivételével vissza akarja adni megbízatását, ami párisi pénzügyi körökben rossz hatást vált ki és fokozza a bizalmatlanságot a német teljesítő akarat iránt.

59 munkást vádol az ügyészség hatóság elleni erőszakkal és szándékos emberölésre való felbujtással az április 7-iki események miatt

Timisoara, Temesvár, május 23. A Munkásotthonban április 7-én lejátszódtott eseményekkel kapcsolatban most készült el a vádirat Mjller Kálmán és társai ellen. A vádiratot a táblai főügyész készíttette el, ami eltérés a rendes eljárástól, mert közönségesen a vizsgálóbíró készíti el a véghatározatot, amelynek alapján az ügyészség emel vádat a tettesek ellen. Jelen esetben azonban

a vádirat a régi törvények alapján készült,

amelynek értelmében a munkások ügye az esküdtszék elé tartozna és ilyenkor a főügyészség kötelessége a vádirat elkészítése. Mivel azonban Erdélyben és a Bánságban az esküdtszéki eljárást még a háboruban felüggesztették, az ügy még is a rendes törvényszék büntető tanácsa előtt kerül tárgyalásra.

A főügyészség

ötvenkilenc személy ellen emel vádat,

akik közül

huszonegyen előzetes letartóztatásban vannak,

A vád Müller Kálmán szakszervezeti titkár, Krebsz József asztalos és Hirsch Sándor magántisztviselő ellen

hatósági elleni erőszakos és szándékos emberölésre való felbujtá

miatt, Strominger József bukaresti magántisztviselő ellen

szándékos emberölés kísérlete, a többi vádlott ellen pedig hatóság elleni erőszak és szándékos emberölés kísérletében való bűnrészesség miatt emel vádat.

A tizenegy ivnyi oldalon sűrű gépirással készült vádirat részletesen foglalkozik az előzményekkel és előadja, hogy Temesvárt április 2-án kezdődött az egyesült szakszervezetek országos kongresszusa, amelynek eredetileg ötödikén kellett volna befejeződnie. Mivel a szakszervezetek minden alkalmat megragadtak, hogy hatást keltsenek a mozgalmuktól távol álló munkásságra és annak megbizonyítsák hatalmukat, fel akarták használni Fónagy János elvtársuknak április elsején éjjel történt halálát tüntetésre és e célból a holttestet Temesvárra szállították. A szakszervezetek vezetősége minden megkísérelt, hogy a kongresszust elnyújtsa addig míg a koporsó megérkezik. Az események további lefolyásának ismertetése után a vádirat külön-külön foglalkozik az egyes vádlottakkal és bűnrészességét iparkodik kimutatni.

A Müller Kálmán elleni vád

Mindenekelőtt megállapítja, hogy Müller Kálmán mint a szakszervezetek vezetője és az országos kongresszus elnöke nagy befolyást gyakorolt a szakszerve-

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre (Tg. Mures) és tekintse meg Székely és Réti

Erdélyrészi Bu. György Rt., hatalmas raktárait. Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann zongora és planinó gyárak képviselője.

Hiteles egyesének kézzel írt feltevések

zetek tagjaira. Amint táviratilag értesítették Fónagy haláláról, azt a tervet szötte, hogy a holttestet a Munkásotthonba hozatja és

a temetést felhasználja egy grandiózus kommuniatüntetésre.

A vádirat elismeri ugyan, hogy nem lehetett megállapítani, miféle intézkedéseket adott Popescu-Dorian, Finkel, Saia Ortner Irén és Vasilescu Riva vádlottaknak, azonban az események logikus sorrendjéből következik, hogy a holttest kiérése a prahovai hatóságoktól, az átszállítás, a költségek kifizetése Müller sürgős parancsára történt. Lehetetlenség lett volna, hogy Dorian, Finkel és Ortner a koporsóval egyenesen a Munkásotthonba jött volna, ha erre Müller nem adott volna előzetes utasítást; ez nyilvánvaló abból a szövegből is, amely a holttest megérkezésekor Aorian és Müller között folyt le, aki szemrehányást tett Doriannak, hogy miért nem táviratozta meg az érkezés pontos idejét. Kivülálgik ez abból a tiszteletből mit a koporsónak adtak amelyet vörös posztóba burkoltak és mellette munkások állottak diszóréséget. Ez mind nem történelmet másképp, csupán Müller kimondott utasítására. Müllernek az volt a szándéka, hogy kommunista tüntetést rendezzen a temetéskor. Hogy már a halott idehozatala Müller eszméjének gyümölcse volt, az kiderül Domesneanu főpolgármesterrel folytatott telefonbeszélgetéséből. A főpolgármester, akihez fordultak engedélyért, hogy Prosteau dr. városi főorvos rendelkezése ellenére a Munkásotthonból temethessék a hatnapos holttestet, követelte Müllertől, hogy szerezzen érvényt a főorvos rendelkezéseinek, de Müller nem volt hajlandó magát alávetni az egészségügyi törvény intézkedéseinek. Amidőn a karhatalom már körülvette az épületet és Securaneanu vezetőügyész háromszor is felszólította a munkásságot, hogy adja ki a holttestet, Müller ezt mégis megtagadta, bár a munkásságra gyakorolt nagy befolyásával sikerült volna elkerülni a véres eseményeket.

Krebsz József

szintén egyike volt a temesvári szindikálista vezetőknek, akik befolyásukat arra használták fel, hogy a munkások ellenálljanak a rendőri közegeknek. Amidőn délelőtt 11 órakor Perian rendőrgazdát, Kotz komiszárius és Grindeanu detektív megjelent a Munkásotthonban a holttest átvétele végett, Krebsz nyeglesen azt válaszolta, hogy

hiába jönnek, mert a szakszervezet tanács elhatározta, hogy nem adja ki a holttestet.

Ezt a választ a körülálló munkások kiáltásai kísérték: „Nem adjuk ki a holttestet, csak vérrünk árán.” A munkásoknak ezen viselkedését Krebsz válasza váltotta ki. Ő készítette a falragaszokat azokat a meghívókat, amelyekkel felhívták a munkásságot, hogy délután négy órakor tömegesen jelenjenek meg a temetésen. Mindezekből kitűnik, hogy Krebsz József is hozzájárult magatartásával a munkások azon elhatározásához, hogy ellenállnak a hatóságoknak és így közvetlenül felidéztek a lejátszódtott eseményeket.

Hirsch Sándor

is egyik főmozgatója volt az ellenállásnak. Popescu Dorian, Ortner Irén, Finkel Saia és Vasilescu Riva Müller utasításai alapján kérték ki és szállították Temesvárra a holttestet.

Strominger József bukaresti szindikátsai vezetőt azzal vádolják, hogy a rendőrségnek a Munkásotthonba való behatolása alkalmával revolveréből lövést tett Cumpanas városi rendőrrre. A vizsgálat során a vádlott tagadta ugyan a tét, de Cumpanas és Kiss Ernő rendőr-

tiszt határozottan állítják, hogy látták Strominger kezében a revolvert és ezt a vallomását Stromingerrel történt szembesítésük alkalmával is fenntartották. A többi vádlott ellen a főügyészség azért emel vádat, mivel április 7-én megakadályozták a rendőri közegeket hivatásuk teljesítésében és székekkel, asztalokkal, padokkal belülről eltorlaszolták a Munkásotthon kapuját. A torlasz emelése Friemann Mátyás eszméje volt, azonban a vádlottak bűnrészége ebben nem merül ki, hanem revolverlövés és vágásokkal megsebesítették Coti János komiszáriust, Crăciun György rendőrkomiszá-

riust, Both Konstantin detektívet, Vișean Péter szubkomiszáriust, Caraiman György csendőrtisztet, Bodroghceanu Pál rendőrtisztet és Cumpanas Miklós rendőrt. A vádirat szerint megállapították, hogy a Munkásotthon belsőjeből löttek kifelé.

A vizsgálatnak nem sikerült megállapítani azokat a munkásokat, akik a rendőri közegek sérüléseit okozták, ezért valamennyi ellen bűnrészesség miatt kellett vádat emelni és valamennyi vádlottat a törvényszék elé állítani.

A vádirat harminchérom tanút sorol fel, köztük Domasneanu György főpolgármestert, Prosteanu Octavian dr. városi főorvost, Paenariu Emilt, a városi temetkezési vállalat igazgatóját továbbá a jelenvolt rendőrtiszteket, detektíveket, köztül Kelemen Józsefet, a Munkásotthon házfelügyelőjét és Klop János Dozsa. uccai lakost. A tárgyalást előreláthatólag június hónapban fogja megtartani a törvényszék.

Weininger öccsének mondja magát egy bazini elmebeteg

Dr. Ludwig Weininger, a bazini elmeógyógyintézet különös lakója

Pozsony, május 23. A napokban a pozsonyi kórház elmebeteg osztályáról átszállították a bazini fiókelmeógyógyintézetbe egy Ludwig Wieninger nevű demencia precocoban szenvedő beteget, aki azelőtt Gráeben orvos volt és aki azt állítja magáról, hogy testvére Ötő Weiningernek, a tragikus véget ért híres osztrák székszuálpszichológusnak, a Nem és jellem szerzőjének. Ludwig Weininger azt is állítja, hogy látja az ő jelenlétében léte magát föbe.

A bazini elmebeteg kezelőorvosa előtt gyakran tesz olyan kijelentést, hogy bátyja eddig sehol meg nem jelent érdekes kéziratának egy részét ő őrzi, sőt egy nagy tanulmányának kézírata is birtokában van, amelyről a tudományos vi-

lágnek eddig sejtelve sem volt.

Lehet, hogy a szerencsétlen elmebeteg minden tekintetben érdekes, sőt szenzációs előadása, misztikus betegének egyik szomorú szimptomája rögeszme. Minden esetre a bazini elmeógyógyintézet részéről kísérlet történt arra nézve, hogy Weininger dr. vérrokonsági kapcsolatát Ötő Weiningerhez megállapítsák és ellenőrizték azt, hogy tényleg birtokában vannak-e az érdekes kéziratok, amelyek esetleg felbecsülhetetlen értéket jelentenek a tudományos világ számára. Mint értesülünk, a kezelőorvos érintkezésbe lépett a tragikus sorsú osztrák tudós anyjával, aki Bécsben a Kammerburgplatz egyik házában lakik.

Luxemburg és Csehszlovákia konfliktusa egy király hamvai miatt

Mindkét állam meg akarja szerezni Luxemburgi János földi maradványait, amelyek Németországban nyugsznak

Prága, május 23. A Vecerni List mai száma érdekes diplomáciai bonyodalomról számol be, amely Csehszlovákia és Luxemburg között támadt. A bonyodalomba belekapcsolódik Németország is, amely a felmerült vitában a döntőbíró szerepét fogja játszani. A csehszlovák-luxemburgi konfliktus Luxemburgi János királynak IV. Károly császár apjának a hamvai miatt keletkezett. János király aki annakidején megteremtette a cseh-francia kapcsolatokat, a luxemburgi királyi ágól származott s 1346-ban csatában esett el, amidőn Franciaország oldalán az angolok ellen hadakozott.

Az elvesztett ütköze után Luxemburgi János földi maradványai mintegy tíz ezer vándoroltak különböző városokba IV. Frigyes Vilmos porosz király utasítására azután a németek megvásárolták egy luxemburgi gyárosától és a Saar-vidéki Castello várában helyezték el. Kö-

rülbelül egy évvel ezelőtt Englis dr. akkori csehszlovák pénzügyminiszter vendégként tartózkodott Liebig richenbergről ismert nagy iparos házában. Velejelenl meg tudta, hogy Liebig unokahuga a tulajdonosa a castelli várnak. Amidőn Englis megemlítette, hogy ennek a várnak a sírboltja rejti magában Luxemburgi János hamvait, Liebig igyekezett rábeszélteni és rá is beszélt rokonát, hogy a királyi hamvait adja ki Csehszlovákiának, természetesen az érdekelt államok beleegyezésével. A csehszlovák kormány ebben az irányban meg is kezdte a tárgyalásokat Berlinben, ekkor azonban Luxemburg tiltakozást jelentet be a hamvak kiadása ellen és azonnal be is jelentette igényét volt uralkodójának földi maradványaira.

Most a német külügyminiszter dolgozza ki a két kormányzat között az érdekes vitáját eldöntse.

Bak	Márciusi	Dácia
	Dreher Haggenmacher sörök	
Szent György		

Péntek
Szo
Mire
Lupu
birós
(Bucu
Kelet
sén a sz
részéről
hangzott
hangban
ért harco
szónok
állampol
mazottak
meg lett
nyszer a
hogy a
többen m
esetre cs
menti se
való hiva
cialisták
elleni
hogy az
szetszerü
földön el
román n

Az ut
képviselő
dezte Ra
teri, mily
munkások
való beöz
egyes cég
kasokat a
vottaképe
ezekre a
munkások
szocialista
munkaügy
hingtoni e
nékülti s
vezetet.
Raducan
pellációra
legjobbkor
külföldi
Epen ezér
ellenőrző
mében az
munkások
ország elh
pedett kül
tartózkodá
munkanell
sításáról
helyzete n

Ez inter
a legépüle
Jonescu-B
selő vitat
során Lup
amelyek r
is ritkasá
Botosani
mert a ka
lemarháza
hogy Lup
amelyekke
sértegetett
hogy bizo
míg ő a b
Odesszába
ahonnan
volt a tal
nan Amer
— A h
bizonyvitv
jezi be
hogy Lup
vény volü
Lupu in
és magabó
— Mut
közönsége
A többbe
mire Lup
— Az is
Pumpili

Szocialista Intervencióra rövidesen kiutasítják az 1925 óta megtelepedett külföldieket

Mirescu képviselő interpellációja és Raducanu miniszter válasza. Lupu szenvedélyes vitája egy kormányparti képviselővel. Fegyelmi bíróság elé utalták Luput az Inparlamentáris kifejezések légiójáért

(Bucuresti-Bukarest, május 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén a szocialdemokrata parlamenti klub részéről egy feltűnést keltő interpelláció hangzott el, amely sehogy sincsen összhangban a szocialisták közszabadságokért harcoló programjával. A szocialista szónok retorziót sürgetett az idegen állampolgárságu munkásokkal és alkalmazottakkal szemben, aminek rögtön meg lett a fogantatja. A munkügyi miniszter azonban; válaszában bejelentette, hogy a kívánt retorziók már a közeljövőben meg fognak történni. Mindenestre csodálatos dolog — és ezt nem menti semmilyen szocialis szempontra való hivatkozás sem — hogy éppen a szocialisták sürgetik a külföldi munkások elleni eljárást s nem gondolják meg, hogy az összes külföldi államok természetesen retorzióval fognak élni a külföldön elhelyezkedett nem csekély számú román munkásokkal szemben.

Szocialista interpelláció a kiutasítás érdekében

Az interpellációt Mirescu szocialista képviselő terjesztette elő, aki megkérdezte Raducanu közmunkügyi minisztert, milyen intézkedéseket tett az idegen munkások és alkalmazottak Romániába való beözönlése ellen. Mirescu szerint egyes cégek külföldről importálnak munkásokat azon a címen, hogy speciálisak, voltaképpen azonban azért van szükség ezekre a munkásokra, hogy a belső munkások életstandardját letörjék. A szocialista képviselő ezután arra kérte a munkügyi minisztert, készítse el a washingtoni egyezmény alapján a munkanélküli segélyre vonatkozó törvénytervezetet.

Raducanu nyomban válaszolt az interpellációra. Kijelentette, hogy a kérdés a legjobbkor jött, mert védekezni kell a külföldi munkások beözönlése ellen. Éppen ezért ő már utasította az idegen ellenőrző szerveket, amely utasítás értelmében az 1925 óta letelepedett külföldi munkások rövid terminust kapnak az ország elhagyására, az 1925 előtt letelepedett külföldi munkások pedig hosszabb tartózkodási terminust kapnak. Amí a munkanélküli segélyt illeti, ennek folyósításáról az ország jelenlegi pénzügyi helyzete mellett szó sem lehet.

Lupu és Jonescu szenvedélyes szócsatája

Ez interpelláció után a kamara nem a legépületesebb jelenetek színhelye volt. Jonescu-Botosani kormányparti képviselő vitakozott Lupuval és a szócsata során Lupu olyan kifejezéseket használt, amelyek még a bukaresti parlamentben is ritkaság számba mennek. Jonescu-Botosani személyi kérdésben szólalt fel, mert a kamara legutóbbi ülésén Lupu őt lemarháta. Jonescu-Botosani elmondja, hogy Lupu nem felelt azokra a vádakra, amelyekkel illették, hanem össze-vissza sürtegetett mindenkit. Majd rátért arra, hogy bizonyítékai vannak arról, hogy míg ő a harctéren küzdött, addig Lupu Odesszába szállította az államkincstárt, ahonnan Párisba ment, de ott is forró volt a talaj, Londonba utazott át, ahonnan Amerikába vitorlázott.

— A hadügyminisztérium írásbeli bizonyítványa van a kezében — fejezi be szavait Jonescu-Botosani, — hogy Lupu a háboruban katonaszükevény volt.

Lupu ingerülten ugrik fel a helyéről és magából kikelve kiabál Jonescu felé: — Mutassa a bizonyítványt, maga közönséges szélhámos!

A többség védelmébe veszi Jonescut, mire Lupu tovább kiabál: — Az is szélhámos, aki Jonescut véd!

Pumpiliu Joanatescu elnök felszólítja

Luput, hogy vonja vissza szavait, Lupu azonban csak akkor hajlandó erre, ha Jonescu előbb felolvassa állítólagos bizonyítványát. Minthogy Jonescu vonakodik a bizonyítványt felolvasni, Lupu a hadügyminiszter felé fordul s hozzá intézi szavait:

— Mit szól ön ehhez, hadügyminiszter ur?

Fegyelmi bíróság elé

A többség tiltakozik, hogy Lupu a hadügyminiszterhez fordul és zajongva

kéri az elnököt, utasítsa rendre Luput. Jonescu: Nem veszem sértésnek amit Lupu hisztórikus rohamában rólam állított, de mégis kérem az elnököt, vonassa vissza a szélhámos kitételeit.

Lupu: Ön nemesak szélhámos, hanem krónikus hülyeségben is szenved.

E szavakra Jonescu képviselő ingerülten felpattan és ezt kiáltja Lupu felé:

— Jobb lenne, ha arról beszélne, hogy miből él. Ön mesterséges zavart kelt minden működésével. Bizonyíték erre a husvét kérdésében tanúsított ké-

Október 1-én vonulnak be a tartalékos tisztek

Kikre vonatkozik a behívó parancs. 30 napig tart a fegyvergyakorlat

(Bucuresti-Bukarest, május 23. Az Uj Kelet tud.) A Hadügyminisztérium rendelkezést adott ki, amely szerint október 2-án 30 napos fegyvergyakorlatra tartoznak következő tartalékos tisztek bevonulni:

1. Mindazok a tartalékos hadnagyok, akik már 1928-ban sorra kerültek, de va-

lamely oknál fogva nem tudták megjelenni a fegyvergyakorlaton.

2. Az 1925. évi korosztályu hadnagyok, akik 1928-ban nem kaptak behívót.

3. Az 1928-ban már behívott azon tartalékos főhadnagyok és kapitányok, akik nem vettek részt a fegyvergyakorlaton.

4. Az 1928. évben be nem hívott összes kapitányok, főhadnagyok, század, zászlóalj és ütegparancsnokok. Elhalasztásnak csak a főrvényes okok alapján van helye. A 42-ik életévet betöltött tartalékos tiszteket nem hívják be. A tisztek teljes felszereléssel tartoznak jelentkezni.

Bobota őrmester felett ma délelőtt ismét ítékezni fog a hadbíróóság

Hivatalos hatalommal való visszaélés és egyének bántalmazása miatt fogják ítékezni Popescu kapitány gyilkosa felett

(Cluj-Kolozsvár, május 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári hatodik hadtest hadbíróósága tárgyalási szünet után elére ismét odakerült a május elsejei véres májális fészereplőjének, Bobota Teodor zupásőrmesternek az utóbbi időben országos hírre szert tett neve. Az életfogytiglani kényszermunkára ítélt őrmester ezuttal talán utóujára fog a nagy nyilvánosság előtt szót emelni. Egy még az 1928 évben elkövetett „apróbb kis kilengésért” kerül ez-

alkalommal Bobota exőrmester felettesel elé. A vádirat szerint hivatalos hatalommal való visszaélés és egyének bántalmazásában talála bünyösnek a vádiratot összeállító Dumitrescu Teodor őrnagy királyi biztos. A büntettet Bobota harmadmagával a múlt év novemberében követte el, amikor is távollévő őrmester kollégája feleségének egyik bántalmazóját bekísérte a kasztrányába, ahol éppen inspekciónak tartott és anélkül, hogy azt felelhatalommal jelentette volna, karcerle-

záratta, sőt a poszen el is verette. A vádirat a meg akkor aktív őrmester ellen készült és súlyos büntetést kért a vádlottak fejére. A holnap délelőtt kilenc órákor megtartandó főtárgyaláson azonban már csak az életfogytiglani kényszermunkára elítélt feyenc fog megjelenni, akit a kiszabaduló büntetés, legyen az bármily súlyos is, ma már nem igen érdekelhet. A Bobota-ügy főtárgyalása elé általános érdeklődéssel tekintenek.

Ma reggel startol a Zeppelin Friedrichshafen felé

Több francia város hívta meg a Zeppelint. A párisi műegyetem három tanára is a léghajón utazik

Páris, május 23. A Havas távirati iroda marsellei tudósítója közli, hogy a marsellei német főkonzul táviratot kapott Eckenertől, melyben tudatja, hogy repülőgépen megtenni szándékolt touloni visszatérő útjától ebben a formában le kell mondania és tegnap este a zürichi gyorsvonatba szállt. Eckenert ma a délutáni órákban várják Toulonba, ahol bucsulátogatásokat tesz a tengerészeti hatóságoknál.

A Graf Zeppelin holnap reggeli startjához a touloni és cuersi helyőrség öt-száz katonáját rendelték ki a felszállásnál segédkezésre. A hatóságok intézkedéseket fogantatosítottak a rend fenntartására is s a léghajó zavartalan startjának biztosítására nagyszámu lovas és gyalogos csendőrséget vezényeltek Cuers de Pierrefeu-be.

A léghajó felszállását számos újságíró tekinti meg. Az összes párisi és londoni nagy lapok kiküldtek egy-egy bel-

ső munkatársukat a tengerészeti repülő térre, ahonnan a Graf Zeppelin startolni fog.

Páris, május 23. Touloni jelentés szerint az admirális három ezer köbméter gázt bocsátott a Graf Zeppelin felöltésére a léghajó parancsnokának rendelkezésére.

Több francia város meghívásokkal árasztotta el a léghajó parancsnokát, de ezek közül csak egyeseknek fog a Graf Zeppelin ezuttal eleget tenetni, mert az új motorokkal nagy körülöt nem tehet s rövid úton igyekszik Friedrichshafenbe.

Lehmann kapitány helyettes parancsnok tegnap felkereste Toulon polgármesterét és bucsuzásul újra kifejezte a léghajó üzemeltetését a francia polgári és katonai hatóságok által nyújtott segítségért.

A cuersi repülőtérről holnap reggel in-

dul a Graf Zeppelin fedélzetén a francia repülőbiztekten kívül még hat francia szakértővel, köztük a párisi műegyetem három tanárával, kik a motordefektusok megvizsgálására utaztak le az admirális cuersi repülőterére.

Az érdeklődés egyébként nem lankad a léghajó iránt s holnapi startja elé nagy érdeklődéssel tekintenek. A felszállásnál segédkező katonák számát hír szerint a szükséghez képest emelik. Erre a célra mégis mintegy hatezer főnyi katonaságot összpontosítottak hogy a start zavartalansága biztosítottassék.

Jó állapotban levő **textilberendezést** keresek azonnali megvételre. Ajánlatokat „Textilberendezés” jellegre kiadoba kérek.

ius 24.
vet, Vițean
Caraiman
odrogheanu
nas Miklós
egállapítást
belsejéből
It megállá
akik a rend
k, azért va
niatt kellett
vadtottat a
annut sorol
örgy főpel
n dr. városj
városi te
továbbá a
etektiveken
nkásokthon
nos Dozsa.
egrelátható
egartani a
dja
teg
ézet
lt.
n elmebe.
es, sőt szen
ének egyik
ne. Minden
ézet részé
hogy Wel
olatát Otto
s ellenőriz
ában van
amelyek
et jelente
hára. Mint
rintkezésbe
trák tudón
mmerburg
usa
urgi
zág-
lis dr. aE
szter ven
chenbergi
Velejlenil
nuga a tu
Amidőn
ek a vár
Luxem
lygekezett
onát, hogy
szlovákia
államok
kormány
dte a tár
zonban
be a ham
is jelen
nak földi
ter dolga
z érdekes
cia

Ujra teljes erővel lángolt fel a marosmenti famunkások sztrájkja

Huszonhat üzemből huszonegy sztrájkol. Manlutól várják a konfliktusok békés megoldását

(Cluj-Kolozsvár, május 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk már teljes részletességgel arról, hogy a Marosvölgyi 26 nagy mammutvállalat az OFA és Foresta cégek munkásai indították be a Marosvölgy 26 fűrészüzemében. A bérharc megindulására amint arról a nagyszabású bérharcról, melyet resta vállalatok bérredukciója adott okot. A vállalatok eme legújabb aktszával szemben a munkásság azonban oly határozott egyöntetűséggel foglalt állást, amelyre a romániai munkásmozgalmakban a múltban nem igen találunk példát. A sztrájk a marosvölgyben ma már hatodik hete tart és amint a szimpptomák mutatják, minden optimista híresztelés ellenére is annak befejezésére egyelőre semmi kilátás sincs. A marosvölgyében a kedélyek már végsőig feszültek s legutóbb a toplicai véres események eléggé nyomatékos mementói voltak annak, hogy ez az állapot tragikus események kibrobbanását is maga után vonhatja.

Palotailva ismét leállt

A legújabb jelentések a marosvölgyi esatattérrel ismét aggasztó híreket hoztak. A palotailvai munkásság, akikkel a vállalat vezetősége egy héttel ezelőtt megegyezést kötött, tegnap ismét leállt a munkától és általános sztrájkot deklarált. A marosvásárhelyi szociáldemokrata párt titkárának, Sárkány Istvánnak közvetítésével egy héttel ezelőtt a palotailvai üzemvezetőség megegyezést kötött a munkássággal, melynek értelmében csak feltételesen belementek a tíz órás munkarapba, a túlórázást a vállalat vezetősége ellenben megfelelő béremeléssel kellett, hogy honorálja. A kötött megegyezés óta nyolc nap telt el, ez a nyolc nap azonban a munkásság részére ismét csalódásokat hozott.

A vállalat a megígért béremelést nem folyósította

Sárkány István szakszervezeti titkár a marosvásárhelyi szakszervezet megbeszéléséből még a gyulafehérvári egyesülési ünnepségek alkalmával sürgős memo-

randumot nyújtott át Maniu miniszterelnöknek, amelyben éppen a palotailvai eseményekre való hivatkozással rámutatott arra, hogy

a vállalatok vezetőségének intranzigens magatartása minden békéltetési kísérletet lehetetlenné tesz

és inkonzekvenciájával a szélső baloldali propaganda eszközeinek szolgáltatja ki a különben is végsőig elkéseredett, éhező munkásságot.

Mit keres egy marosvölgyi munkás?

A figyelmeztetésre, ugylátszik a hivatalos hatóságok is felfigyeltek. A közmunkügyi minisztérium két munkügyi inspektort küldött le, azzal a meghagyással, hogy a marosvölgyi helyzetről igyekezzenek maguknak tiszta képet alkotni és azt a tényleges állapotnak megfelelően referálják le. A kiküldött inspektorkor megállapították a fizetési borítékokról, hogy a munkásság nagyrésze a legnagyobb nélkülözéseket kénytelen elszemvedni s hogy legtöbbjének

az ételmezési káninok már a conto

telítették fizetésüknek legnagyobb részét.

A munkásság megbízottai rámutattak arra, hogy a munkások s a vállalat vezetői között fenálló konfliktus tulajdonképpen már négyeves multra tekint vissza. Amióta az OFA—Foresta-tröszt érdekeltségével az egész Marosvölgyet behálózta, a munkásság életviszonyai hihetetlen hanyatláson mennek keresztül. Ugyanaz a munkás, aki magánvállalatoknak 180 lej napidijért dolgozott ma 70 lejes munkabérral kénytelen megelégedni, azt nem is említve, hogy

a nyolc órás munkának szukesszive 10, illetve napi 12 órára emelkedett.

A liberális éra mindent elfojtó vaskezére volt szükség, hogy ezt az éveken keresztül mindegyre növekvő elkéseredést mostanáig elfojtsák. Amióta a liberális érdekeltség bevonult az OFA és Foresta vállalatokba, mindenféle munkásmannifesztáció a legteljesebb kudarcra végződött.

A liberális közigazgatás kimélet nélkül lakoltatta ki az elégeletlenke-

dókel a vállalat munkástaláskasából, sőt nem tartozott a ritka esetek közé az sem, hogy a radikálisabbakat az egész megye területéről kitiltották. A felleltett fekete lista még a 70 lejes napi elhárrettenetes nyomoránál is hatalmasabb és rettegettebb hatalom volt.

Huszonhat üzemből — huszonegy sztrájkol

Marosvölgy 26 üzemből ma 21 sztrájkban áll. Megegyezést csak Szászrégen három üzemében s a gyimesközéplaki üzemekben sikerült létrehozni. A hatodik hete tartó nagy sztrájk változatlan elszántsággal folyik mindenütt tovább. A munkaadóknak a megegyezés nem oly égetően sürgős. A krízis mindenütt óriási árukészleteket halmozott fel és ha munkásokra szükség van, úgy az legelőbb ezeknek bevonására volna szükség.

Sokkal komolyabb és súlyosabb probléma azonban ez a sztrájk a már hatodik hete kenyér nélkül álló munkástömegek részére, akik valóban minden napi megélhetésük problémájának megoldását várják ennek a sztrájknak kimenetelétől. A hatóságok békéltető beavatkozása okvetlenül szükséges volna, mert csak így hátrithatók el a sztrájkok esetleges komolyabb következményekkel fenyegető fordulatai. A marosvölgyi munkásság Maniu miniszterelnöktől reméli most a sztrájk békés mederbe való terelését.

Oroszország nem akar háborút Beszarábia ellen

Rykow nagy beszéde a moszkvai szovjetkongresszuson

Berlin, május 23. Most érkeztek ide a moszkvai ötödik szovjetkongresszusról szóló tudósítások, amelyekből kiderül, hogy a kongresszuson a Szovjetunió minden részéből kötezer delegátus jelent meg. A kongresszus elnöke, Kalinin lett és annak a dokumentálására, hogy a pártvezetőségben ismét helyreállt az egységes front, beválasztották az elnökségbe az ellenzékiek közül Bucharint, Rykowitz és Tomszkit. Az első ülésen Rykow jelentést tett a nemzetközi helyzetről és a Szovjetunió külpolitikájáról. A jelentés többek között a következőket mondja:

„Oroszország politikai helyzetét még mindig néhány kapitalista ország elleneséges magatartása jellemzi. Ezek az országok angol sugalmazásra dolgoznak ellenünk politikai és gazdasági terén és biokirozni akarják a Szovjetuniót. Az orosz politikának azonban az a tendenciája, hogy a kapitalista és szocialista rendszert egymás mellett érvényesítse. Főirányvonala azonban az orosz politikának a békéért való küzdelem, amit Genfben és a moszkvai jegyzőkönyvekben világosan kifejezésre hoztunk.”

Rykov ezután rámutatott arra a veszedelemre, amit a kapitalista államok idézhetnek fel leszerelési politikájuk szabotázásával. Ez a szabotázás feltétlenül új háborúk csiráját hordozza magában. Amikor Rykov annak a reményérdek adott kifejezést, hogy a népek, ha majd háborúra kerül a sor, olyan kormányokat alakítanak, amelyek az utolsó percben elhatározzák a leszerelést, óriási tetszést aratott.

Az egyes országok viszonyairól szólva Rykow rámutatott arra a körülményre, hogy az utóbbi időben Németország és Oroszország között félreértések merültek fel, ezeket azonban szerencsésen és kielégítő módon intézték el. Angliáról azt az óvatos prognózist lehetett hallani, hogy egy része ama köröknek, amelyek annakidején az Oroszországgal való szakítás mellett voltak, most már más magatartást tanúsítanak. Rykow rámutatott az Amerikával való kapcsolatok nagy fontosságára, ezeket a kapcsolatokat azonban a diplomáciai viszony helyreállításáig nem lehet kiaknázni. Ezután rámutatott a Lengyelországra és

Oroszország közötti viszonyra és sajnálatlall konstata, hogy az orosz részről történt kedvezményezések semmiféle eredménnyel nem jártak. A lengyelek még nem irták alá azt a paktumot, amely arra kötelezi őket, hogy háboru esetén nem támadja meg Oroszországot és nem irták alá a kereskedelmi szerződést sem. A Szovjetunió bekében akar Lengyelországgal élni. Ha azonban Len-

gyelország a háborúságot akarja, mentsd ezt ki nyíltan.

Végül Rykow a besszarábiai kérdéssel nyilatkozott.

„A Szovjetunió nem akar háborút Besszarábia miatt és éppen ezért hivta meg Romániát a moszkvai jegyzőkönyv aláírása céljából. Szovjetoroszország semmi egyebet nem akar, csak népszavazást a besszarábiai problémában.”

Egy utasszállító hidroplán megrendítő katasztrófája

A gépnek a pilótán kívüli négy utasa volt, de csak a pilóta menekült meg.

Páris, május 23. — Algir mellett szerdán reggel borzalmas repülőszerecsétlenség történt. Az algir—marseillei utasszállító hidroplán közvetlenül a start után, midőn a gép még a vízben rohant hirtelen felborult és elsüllyedt.

A katasztrófit minden valószínűség szerint hajóroncs idézte elő, amely közvetlenül a víz felszínéig ért. Ezzel ütközhetett össze a hidroplán. A gépnek a pilótán kívül négy utasa volt, akik közül egyetlenegy sem menekült meg. — Mindössze a pilótának sikerült uszva parrot ernie. A négy halálos áldozat a repülőgép rádiótelefonistája, és mechanikusa, valamint Armani francia százados, aki feleségével együtt Budapestre igyekezett, hogy a francia hadsereg képvisletében résztvegyen a Budapesten

mgtarandó európai törvívó bajnokság mérkőzéseiben.

A katonatiszti európai bajnokivívóversenyek május 23-án kezdődnek Budapesten és június 2-ig tartanak. A versenyek iránt igen nagy az érdeklődés. Az érdeklődés fokát mutatja, hogy több mint tíz nemzet nevezte be katonavívóit a bajnokságra és a magyar vívókön kívül Németország, Hollandia, Franciaország és Olaszország is beneveztek a reprezentánsaikat.

A francia benevezettek között volt Armani százados is, akít mint kiváló törvívót, a törvívó versenyekre nevezte be a francia szövetség. Armani százados katasztrófájának híre budapesti vívókörökben hamarosan elterjedt s mindennél őszinte részvétet keltett.

MOST JELENT MEG!

Dr. ROHN HILBEL: A palesztinai kolonizáció

Az első magyar nyelvű könyv, amely rendszeresen összefoglalva ismerteti:

A palesztinai kolonizáció ötvenéves történetét; a palesztinai kolonizáció módszereit, tárgyi és személyi tényezőit; a kolonizáció közgazdasági és pénzügyi problémáit.

Ára 60. lej. — Megrendelhető: Az Uj Kelet könyvosztályában.

Gyárak, üzemek, mérnökök nem nélkülözhetik

LUEGERS-LEXIKON

Der gesamten Technik und Ihrer Hilfswissenschaften

Harmadik, átdoigozott új kiadás.

Hat kötet 5000 oldal

Lexikon alak, félbörkötés, 25.000 címszó, több mint 12.000 cikk, 10.0 0 illusztráció és ra.z.

Havi 1000 Lei részletre.

Töltse ki, vágja k, küldje be:

LEPAGE könyvk. Cluj.

Megrendelem „Luegers Lexikon”-ját 12.000 Leiert. 3000 Leit tessék utánvételezni, a maradványt havi 1000 Leies részletekben fizetem. Kérem 11.000 Lei készpénzárban utánvételt.

Név: _____

Cím: _____

Az új fürdő

Mondjam el előljárónak, hogy én sokféle való utazgatásaim közben ilyen sorrendben néztem meg egy-egy idegen város nevezetességeit:

1. Fjrdők
2. Templomok
3. Múzeumok
4. Színház

Legelső és legfontosabb a fürdő, nem azért, hogy az embereket a maguk mezte lenségében láthassam, éppen elég fantáziám van, hogy meglássam a legjobban öltözött emberekben is a legcsunyább meztelenségeket. A fürdő kultúrfokot jelent és amikor Münchenben egy Müller nevű gazdag polgár fürdő céljaira hagyatkozta millióit, bizonyára tudta, hogy halhatatlanságára külső befektetést nem csinálhatott volna. Ez a fürdő, valahol az Izár mellett szép park közepén áll, igénytelen, villaszertű épület kivételével, de bent... a grögök gazdagságuk és hatalmuk teljében különben nem alkothattak! A medencében előzetes alapos lemosás után jöhet az ember. Ellenőrzik a mosdást. Egy fürdős áll melletted, frottirozó szerszámokkal, ő mosdat, ő adja lábadra a facipőt, a medence kupolás termébe csak így juthatsz be. A medence vize kristály, nem tudom, naponta hányszor cserélik. Áhítattal élvezed a fürdés testi gyönyörét. Köröskörül a teremben masszázsfülkék, ahol egy fölfrissítik renyhe izmaidat és idegedet, hogy új emberként érezd magad a kedélyes, szépséges bajor városban.

Olyan élmény volt, hogy elárulhatom: ha Belgiumba, Hollandiába, vagy Franciaországba utaztam, inkább kerültem egyet, hogy Münchenben a Bürgerbad tisztaságában és dögönyözésében újraéledjek.

Ezzel nagyjából azt akartam mondani, hogy kicsi érzékem van a fürdő iránt és ezen a jusszon bátorodom hozzászólni a kolozsvári új zsidó fürdőhöz.

Tudjuk, a fürdőt mesoda heves ellenkezesek előzték meg. Sokan intézményes tanügyi kulturára követelték a pénzt. Középségek kívántak, megfelelő felszereléssel. Mások viszont jó Talmud Tóra iskolákat akartak; valóban furcsa, hogy ilyen szép és nagy hitközség, mint Kolozsvár, nem teremt ki magából talmudi típusokat, a zsidó népeletnek ezt a legértékesebb hajtását. De valaki kiadja a jelszót: mikve, mikve, mikve. Legyünk előbb fizikailag tiszták, minden más következtetik azután. Leszünk két generációval később talmudinódusok! A jelszó hódított és most itt állunk a mikvével.

Azt akarom jelenteni, hogy én is megvagyok fürdőve. Megvalósnom ösztönöm nem lelkesedés, nem kíváncsiság vitt oda, de a Park-szanasatórium fürdőjét, a legjobb európai intézmények egyikét Kolozsváron (a drága víz miatt) bezárták. Én ide jártam és nemcsak a fürdőt élveztem, hanem létrehozójának, Mátyás doktornak lendületes energiáját és rendületlen hitét, hogy ennek a városnak szüksége a modern fürdő. A fürdőt azonban — talán csak időlegesen — lecsukták, így hát átpályáztam a mikvébe.

Mint dilettáns szakértő, engedtessek meg, hogy néhány észrevételt tegyek.

1. A mikve népfürdő kíván lenni, tehát (részek olcsóbb árakat megállapítani. A kádfürdő, ha mégannyira is elsőosztályú, nem kerülhet ötven lejbe. Mellesleg kiadásokkal száz lejt fizet érte az ember. És újjunkon tudjuk felsorolni azokat, akik ezt az összeget a mai nehézségek között gőz nélkül ki tudják fizetni. A gőzfürdőért tessék a döntéken kívül napokon is husz lejes jegyárakat megállapítani. Nem látom be, miért legyen protekciója a pénzei fürdőzőnek a csüörtöki fölött. A pénzei délutáni tíz lejes taksa azonban helyes és méltányos.

2. Nagyobb költségeket kérünk! Aki a fürdőbe jön, nem akar föltétlenül fölszerepre előkészülni. Egy kővér ur,

akit valahonnan a Széchenyi-térről ismernek, sieherheistjével rátoldotta zseb kendőjét a köténykére. Senki nem nevette ki ezért. Gratuláltak neki a szemérmes, jó és praktikus ötletért. Együttal ugyanis kimosta a zsebkendőjét.

3. A szappanzáshoz egyetlen szék és egyetlen zuhany áll rendelkezésre. Sorba kell állani, ami kellemetlen nemcsak a sorban álló szempontjából, hanem arra nézve, aki a zuhany alatt van. Elvégre senki nem hagyja szívesen kergetni magát. Tessék padot tenni az egyetlen szék helyére és tessék legalább még egy tuszt fölszerelteni.

4. A két medence közül a nagyobbikat töltötték meg hideg vízzel és a kisebbet meleggel. Ennek az a következménye, hogy a kicsi medencében olyan zsufoltság van, mintha ott husz lejekezt osztogatnának. Ez nem gusztusos és nem higiénikus. Tessék haladéktalanul megcsinálni a csereakciót!

5. A gőzkamarában akkor, amikor én fürödtem, alig volt gőz, ellenben a plafonról hosszú kátránygúliszák hullottak. De azért leültem kissé melázzaftni és ekkor vettem észre, hogy a csőbrök pléhből vannak. Lehet, hogy olcsóbbak a favödörknél, de ide sehogyszem találunk. Mert ha történetesen mégis van gőz a kamarában, akkor ez úgy átmelegíti a pléhből való edényt vízestől, hogy az ember az ülőhelyét a padon és ülőhelyét a háta alatt leforrasza. Ami az álmoskönyv szerint sem jelent különös örömet. A pléhvédőket a Magyar Színház szívesen átveszi: Miss Amerika második felvonásában egy hájójelenetben mindenkinél nagyobb szerepük van a pléhkannáknak. Ha a mikve behelyezkednek, még nyitászini tapaszot kaphatnak.

6. Nincsenek köpöcsészek. Percig ne habozzanak és szerezzenek be minden sarokba egyet-egyét! Főlölséges is erről

több szót vesztegetni.

7. Az alkalmazottak panaszkodnak, hogy óráról-órára ellentétes intézkedéseket kapnak a fürdőbizottság ellentétes véleményű tagjaitól. Ugy tudom, a bizottságnak Neumann Mór az elnöke, erélyes és körültekintő férfi, akire egymagára nyugodtan rá lehet bízni a fürdőügyek irányítását. Engedjék őt dolgozni és ne vegyék el apró okvetetlenkedésekkel a munkakedvét. Nem akarok hétnél több kifogást emelni, azért tehát ideskaajlyázom azt a kérésemet, hogy adjanak ki jegyzeteket és czeel is népszerűsítsék a mikvét.

Ugy vélem, könnyen teljesíthető kívánságokat állítottam fel. És ugyanakkor, amikor kifogásaimat felsorolom, szívesen köszöntöm a hitközség vezetőit ehhez az intézményhez. A testi tisztaságról ime már történet gondoskodás, kerüljenek most már sorra a további kulturintézmények. (sz. i.)

Newyork elméletileg romokban hever..

Légi hadgyakorlat Newyork felett, melynek eredményeképpen megállapították, hogy Newyorkot nem lehet megvédeni a repülőrajoktól

London, május 23. A Newyorkban megtartott légi hadgyakorlatok óriási bombavető repülőgépekből álló rajok vettek részt. A gyakorlatok eredményeként katonai körökben egyöntetű a megállapítás, hogy Newyork elméletileg romokban hever. A repülőgépek hetszáz mértföldes távolságról kiindulva közeli-

tették meg Newyorkot és az elhárító ütegek és védő-repülőgépek ellenére nagymennyiségű al-robbanó anyagot tartalmazó bombát dobtak le. A bomba-repülőraj az ut egész tartama alatt rádióösszeköttetésben állott az összes amerikai leadóállomásokkal, amelyekről utasítá-

sokat adtak a katonai parancsnokok a gyakorlatozó repülőgépeknek.

Katonai körökben lesújtóan hatott a gyakorlat eredménye, amely nyilvánvalóvá teszi, hogy a bombavető nagy repülőrajok ellen Newyorkot nem lehet megvédeni.

Egyetlen terhelő adatot sem produkált a vizsgálat Wechsler szigorló orvos és Egry vendéglős ellen

Szombaton dönt a tábla vádpanácsa Wechsler és Egry szabadságra helyezése ügyében

(Cluj-Kolozsvár, május 23. Az Uj Kelet tud.) Dr. Hea Livius kolozsvári törvényszéki vezetőügyész titokzatos mérgezési ügyében — amint arról már beszámoltunk, a kolozsvári törvényszék elsőfokos helybenhagyta Wechsler Alfréd orvosszigorló és Egry József vendéglős ellen kiadott 30 napi vizsgálati fogságot elrendelő vizsgálóbírói végzést. A letartóztatás óta hét nap telt el, a mint azonban előre látható volt, a hatóságok minden buzgalma és a letartóztatások eszközlése ellenére sem sikerült mind a mai napig a vádat akár egyetlen pozitív adattal alátámasztani. A nyomozás ma éppen úgy a feltevések

birodalmában mozog, mint ezelőtt és úgy látszik, hogy az egész ügy rövid időn belül, mint a kolozsvári büntügyi krónikák egy megoldatlan rejtélye fog az ügyészégi archívák lomtarába kerülni.

Mint értesülünk, a törvényszék határozata ellen különben a két letartóztatott dr. Xantopol Constantin ügyvéd által a kolozsvári tábla vádpanácsánál felebbezést jelentett be. Dr. Xantopol beadványában részletesen kitért az ügyészi vádirat minden egyes pontjára és bizonyítani igyekszik, hogy mindazok a vádak, amelyeket a vádiratban

Wechsler Alfréd orvosszigorló és Egry József vendéglős terhére irnak, minden pozitív alapot nélkülöznek és egyetlen ténybeli megállapítással sem hivatkozhatnak. A vádirat egy nagyon szép hipotézis, amely elméletileg talán meg is oldja a titokzatos mérgezési esetet, lehet kiindulási pontja egy beindítandó nyomozásnak, de semmiesetre sem képezhet jogalapot két ember 30 napi vizsgálati fogságának elrendelésére.

Az ügy aktáit dr. Xantopol beadványával együtt áttették a tábla vádpanácsához, amely szombaton fog dönteni a letartóztatottak további sorsa felett.

Óriási botrány tört ki az „ötezrek színházában“

A magdeburgi ponyvaszínház igazgatója nyomtalanul eltűnt a színházi bevételei együtt. Százötven berlini táncosnő viszontagságos kirándulása Magdeburgba

Magdeburg, május 23. James Klein, az ismert berlini színház igazgatója, ponyvaszínházának, az ugynevezett „ötezrek színházának“ magdeburgi első előadása óriási botrányba fulladt. Az előadáson hatalmas tumultus keletkezett, nehogy a rendőrségnek is ki kellett vonulnia, mintán a közönség visszakövetelte a pénzt és megrohanta a pénztárt, anélkül, hogy pénzéhez jutott volna. tekintettel arra, hogy a pénztári bevétel 4-5000 márka nyomtalanul eltűnt.

James Klein igazgató mintegy négy héttel ezelőtt 150 ballet-táncosnőt szerződtetett Berlinben. többnyire kezdőket, 15 és 16 éves lányokat. akikkel három héti próbálta a ponyvaszínházban előadandó nagy revüt. A fiatal lányok naponta 7-8 órát próbáltak, míg végre a szántársulat pünkösöd előtt Magdeburgba utazott, ahol pünkösöd vasárnapjára volt kitzítve a bemutató-előadás. A ballet-táncosnőkön kívül néhány színész, diszkózó, rendező és színpadi munkás is

jött Magdeburgba, úgyhogy James Klein igazgató közel 200 emberrel érkezett meg.

Magdeburgban azonnal megkezdtek a hatalmas, ötezer ember befogadására alkalmas ponyvasátor felállítását, közben azonban kiderült, hogy a munkások nem értenek az óriási méretű sátorponyva felállításához. A segítségül hívott magdeburgi munkanélküliek szinten nem tudtak mihez fogni: sátorponyvákkal s elérkezett a vasárnap este is, anélkül, hogy a ponyvaszínház állott volna.

Mint ahogy ekkor már több mint 5000 márka értékű belépőjegy kelt el elővételben, James Klein az utolsó pillanatban a magdeburgi Busch-cirkusz igazgatójával állapodott meg, amely átengedte a cirkuszt. Az előadást így azután nagynehezen mégis megkezdheték.

Az „ötezrek színháza“ azonban nem nyerte meg a nagyközönség tetszését s hamarosan vad zajongás kezdődött.

Mindenki nemtetszésének adott kifejezést s midőn előadás közben néhány hirtelenében öszetákol karzatemelvény is bedőlt, vad tumultus támadt.

A közönséget ekkor már nem lehetett megnyugtanni, mindenki visszakövetelte a pénzt s általában roham indult a pénztár ellen. James Klein igazgató ekkorra azonban már eltűnt s vele együtt nyoma veszett a pénznek is.

Az igazgató és a pénztáros eltűnése rendkívül kínos helyzetbe hozta a 150 berlini ballet-táncosnót, akik pünkösöd vasárnapja óta ugyszólván teljesen étlen-szomjan várják Magdeburgban sorsuk jobbrafordulását.

A táncosnők most meg fogják kísérelni, hogy legalább szombatig mégis csak megtarthassák az előadásokat, abban a reményben, hogy addig a belépőjegyek árából össze tudnak hozni annyi pénzt, hogy legalább visszautazhassanak Berlinbe.

— Szabad az öles Párisban is. Párisból jelentik: Az esküdttöróság Mayer Jakab magyar állampolgárt, aki múlt év októberében féltékenységből agyonlötötte töle kijön élő, váln akaró feleségét, felmentette a hitvesgyilkosság vádjá

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő,
Str. Lipscaul 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak
forrás megjelölésével engedjük meg

Emlékezés Dr. Harnik Mórról

A szerencsétlen véget ért ügyvédet évek sora óta ismertem ismeretségünk kiindulópontja volt az ő mely érdeklődése az erdélyi zsidók multja iránt. En ebből a tárgykörből már régebben néhány tanulmányt tettem közzé. Mikor később ő is kezdett foglalkozni idevágó kérdésekkel, egyszer-mászor hozzám fordult felvilágosításért, így ismerkedtem meg vele. Neha azonban másnemű kapcsolatunk is volt egymással. El-eljött hozzám olyan szegény emberekkel vagy szegények ügyében, akik neki kliensei voltak, de akiknél ő nem keresett semmit. Viszont én is igénybe vettem az ő ügyvédi segítségét, sajnos sikertelenül — de eredményt más ügyvédtársai sem tudtak elérni — az Erdély-Bánati Rabbizgyesület jogi személyiségének kieszközölésére, de ő ezen az ügyön sem keresett semmit. Sokszor elgondoltam: milyen nem a világra való ember ez, aki mindig ingyen áll rendelkezésére mindenkinek? Mert ritka puritán ember volt, olyan önzetlen, amilyen igénytelen, a különségig lemondó az életnek még ártatlan örömeiről is. Mégse maradt utána semmi érték — kivéve egyet, ez az ő értekezése a dési, alóri és tasmádi zsidók történetéről, mely a dési „Zsidó Élet” a hetilapban jelent meg 1919-20-ban. Egyszerű igénytelen írásmű biz az, épen olyan amilyen a szerzője volt, de van tartalmi becsé azoknál a történeti adatoknál fogva, melyeket ő fáradságos munkával évek során át összegyűjtött és amelyek az ő lelkes buzgalma nélkül az amugyis adathiányában szenvedő erdélyi zsidó történetírás nagy kárára elveszték volna. En ezeket az adatokat felhasználtam a nemrég megjelent Zsidó Lexiconban a fentemlített címszók alatt közölt rövid cikkekben s miután a Lexicon természeténél fogva ott nem volt alkalom megnevezni a forrást, amelyből merítettem, a kegyelet parancsának tekintem, hogy a szerencsétlen Harnik Mór szerény nevét a posthumus elismerés a pár szerény szavával megkoszorozzam.

Dr. Eisler Mátyás.

Zalesky elutazott Budapestről. Budapestről jelentik: Zalesky lengyel külügyminiszter és kísérete ma reggel elutazott Budapestről. A pályaudvaron megjelent Valkó Lajos külügyminiszter Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár, Belicska Sándor yarsói magyar követ és a budapesti lengyel követség személyzete. Bucsuzásul Zalesky meleg szavakban mondott köszönetet budapesti tartózkodása alatt kifejezésre jutott rokonszenv jeleiért. A lengyel külügyminisztert a határig Bakács Besenyey György külügyminisztériumi titkár kísérte el.

Az Angol Bank fentartja az 5.5 százalékos kamatlábát. Londonból jelentik: A Reutter távirati iroda közlése szerint az Angol Bank igazgatósága mai értekezletén elhatározta, hogy a bank-kamatlábát 5.5 százalékon változtatlanul fentartja.

Lezuhant a balkon. Csernovitzból jelentik: A Bejanuca 6. számú ház balkonján tegnap délelőn három diakkisasszony hancurozott, amikor a balkon hírtelen lezuhant. A ház előtt egy autómobil állt, amelyet a balkon cementpadlója teljesen összroncsolt. A három diakkisasszonynak esőálatosképen semmi különösebb baja nem történt.

LEGUJABB

Lupu óriási botrányt rendezett a Kamarában

Az orthodox egyház és a magyar párt a konkordátum ellen nyilatkozott a szenátusban

(Bucuresti-Bukarest, május 23. A kamara ülésének folytatásán, amelyről lapunk más helyen közlünk tudósítást, Lupu óriási botrányt rendezett. Bottez képviselő dokumentumok alapján fejére olvasta, hogy súlyos milliókat pazarolt el a betegalap pénzéből, mire Lupu gunyosan a szemébe kacagott. Banciu nemzeti parasztpárti képviselő közbeszólt, mire Lupu két olyan pontot ígért Banciunak, hogy kiugrik mind a két szemé, Lupunak a kijelentésére nagy botrányt tört ki: Mamiu, Vajda, Joanitescu és a többi miniszterek felugrottak helyeikről s Madgearu azt követelte az elnöktől, hogy alkalmazza Lupuval szemben a házszabályokat.

Mikor a zaj elült, Lupu halálos csendben beszélni kezdett, de pár perc múlva újra kitört a botrány, mert Lupu a legkvalifikálatlanabb kifejezéseket vágta ellenfelei fejébe. Raducanul tehetségtelen Don Quijoténak nevezi, mire Raducanu azt feleli, hogy Lupu olyan színész, aki valaha nagy színpadon játszott, de ma már vándorkomédiás lett belőle.

A szenátus ülésén a konkordátum ügye került tárgyalásra. Balan metropolitá az orthodox egyház nevében tiltakozó deklarációt olvasott fel, Gyárfás a magyar párt nevében kijelentette, hogy nem szavazza meg a javaslatot, a németek a konkordátum mellett, az ukránok pedig ellene nyilatkoztak.

Ujabb megvesztegetési botrány a Scotland Yardon

Azonnali hatállyal elbocsátottak négy rendőrtisztet, akik London hirhedt éjszakai negyedében teljesítették szolgálatot

London, május 23. A Scotland Yard detektívfenőkének közlése szerint új szenzációs megvesztegetési pör áll küszöbön, amelyet a londoni rendőrség több tisztviselője ellen fognak betolteni.

Egyelőre négy rendőrtiszt-vádolt van akiket azonnali hatállyal elbocsátottak a szolgálatból. A szóbanforgó tiszték London hirhedt éjszakai negyedében, a Sohóban, teljesítették szolgálatot, ahol

a rengeteg éjszakai klub felügyeletével voltak megbízva.

Emlékeztet még az a szenzációs pör, amelyet szintén az éjszakai klubokkal kapcsolatban folytattak le néhány hónappal ezelőtt Goddard rendőrmester ellen, aki szintén nagyobb megvesztegetési pénzeket fogadott el. Goddardot annakidején 18 hónapi kényszermunkára ítélték.

Nyolevanegy éves német világgáró Prágában, Prágából jelentik: Augustin Bolmers, nyolevanegy éves világgáró tegnap a cseh fővárosba érkezett. Az aggyastán ez év februárjában indult el második világgáró utjára a birodalmi fővárosból. Bolmers korát meghaladó ruganyos léptekkel méri az utcát s kedélyesen válaszolgat a hozzá intézett kérdésekre. A világgárók dolyenje egy napig marad Prágában s ma tovább folytatja utját Bécs felé.

Pénzért árusították a katonai felmentéseket. Bukarestből jelentik: Barzotescu tábornok és Hotinan hadbíró a hadügyminisztérium rendeletére tegnap Csernovitzba utazott, hogy az ottani hadkiegészítőnél szigorú vizsgálatot folytassanak le. A hadosztályparancsnokság jelentése szerint a hadkiegészítőnél súlyos szabálytalanságok történtek. Pénzért oszlogatták a katonai felmentési bizonyítványokat. A vizsgálat magasrangú tiszték ellen irányul.

A magyar regényirodalom legujabb remekel:

1. Bibó Lajos: **Anyám!** A modern magyar társadalm nagy regénye. 2 kötet, művészi egészvázsonkötés — — — — — Lei: 612.—
2. Földi Mihály: **Az utolsó álarc.** Ujszerű regény a színészvilágból. Finom egészvázsonkötés — — — — — Lei: 313.—
3. Móricz Zsigmond: **Az ágytakaró.** Magyar zamatu történet. Izléses vázsonkötés — — — — — Lei: 408.—
4. Szomor Dezső: **Térjtek meg végre hozzám.** Különleges témák kis novellákban. Szép egészvázsonkötés — — — — — Lei: 245.—
5. Zilahy Lajos: **Valamit visz a víz.** Ragyogó meseszöveg, mesteri lélekelemzés. Csinos egészvázsonkötés — — — — — Lei: 232.—
6. Babits Mihály: **Halál fia!** Regényes korrajz a magyar középosztályról. 695 oldal, díszes egészvázsonkötés — — — — — Lei: 632.—

Dapjaink leghíresebb regényei:

7. E. Didring: **A világpók.** Az arany és rádium regénye. Modern egészvázsonkötésben — — — — — Lei: 232.—
8. Dos Passos: **Nagyváros.** New-York regénye, minden bűne, minden gyönyöre. Impozáns egészvázsonkötésben — — — — — Lei: 398.—
9. Hutchinson: **Az asszony, aki pénzt keres.** A cím beszél. Elegáns egészvázsonkötésben — — — — — Lei: 320.—
10. Blasco Ibanez: **Mindenki asszonya.** Regény korunk emésztő tüzeréről: a hisztériáról. Szép egészvázsonkötésben — — — — — Lei: 272.—
11. Mereskovszkij: **Leonardo Da Vinci.** Egy rendkívüli művész regénye egy rendkívüli korban. 2 kötet, piros luxusvázsonban — — — — — Lei: 327.—
12. G. Da Verona: **Cleo, divatszalon.** Merőben ujszerű, forró szerelmi történet. Elegáns egészvázsonkötésben — — — — — Lei: 245.—
13. Zilahy Lajos: **Két fogoly.** Forró szerelmi történet a nagy háborúból. 2 kötet, elsőrangú vázsonkötésben — — — — — Lei: 544.—

Kaphatók az UJ KELET könyvsztályában.

Gidáli Kálmán hegedűhangversenye. Szombaton este figyelemreméltó eseménye lesz Kolozsvár zenei életének. Este 9 órai kezdettel tartja hegedűhangversenyét Gidáli Kálmán a római kat. gimnázium disztermében. Akik tehetségét ismerik és sokat várnak tőle, régebben is igyekeztek rábeszélni arra, hogy külföldre utazzon és ott képeztesse magát. Szombati hangversenye ezt a célt szolgálja. A tehetséges fiatal zenésznek, aki különben már többször szerepelt a nyilvánosság előtt, ez az első önálló hangversenye és minden valószínűség szerint olyan sikerrel fog debütálni, mely erkölcsileg és anyagilag is támogatni fogja abban, hogy az erdélyi zenélet egyik reprezentánsává képesze ki magát.

Vizrebocsátják az angol admirális új tengeralattjáró anyahajóját. Londonból jelentik: A napokban vizrebocsátják az admirális új, hatalmas tengeralattjáró anyahajóját, melynek műhelyeiben a tengeren egyszerre több buvárhajót lehet megjavítani. A hajó kettős fenékén kétezer tonna olajat helyezhetnek el s innen csöveken jutathatják el a fűtőanyagot a fedélzeten lévő buvárhajóba. A hajó áramszolgáltató Diesel-motorjai 2800 kilowatt energiát adnak s befogadóképessége rakományán kívül 135 tisztt és 1600 főnyi létszámra van.

Negyszázhatvanale halálos áldozata van az ezévi angliai vasúti katasztrófáknak. Londonból jelentik: A közlekedésügyi minisztérium hivatalos statisztikája szerint az elmúlt évben a vasúti szerencsétlenségek 468 halálos áldozatot követeltek s a súlyos sebesülések száma 24218 volt.

Ujabb földrengés Japánban. Londonból jelentik: Az Est-asiatic Radíó közlése szerint Japánban, Giasaki és Oita tartományokban erős földrengés pusztított, melynek számos emberáldozata is van. Több községben számos ház romba dőlt. A megrémült lakosság szabad ég alatt töltötte az éjszakát.

Kivégzés Zomborban. Belgrádból jelentik: Zomborban ma kivégezték Brankov Zarkót, aki rablóbandájával éveken át rettegésben tartotta a bácskai várost és környékét. A halálra ítélt rablógyilkos a vesztőhelyre kísérése közben cinkusan viselkedett és a pap vigasztaló ígeit sem akarta meghallgatni.

Turista kirándulás. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület 26-án, vasárnap kirándulást rendez az ajtoni, 728 m. magas Csolt heggyre. Gyülekezés a Mátyás-ház előtt. Indulás reggel 7 órakor. Vezető: Orosz Endre. Utirány: Patai-ut, Pata, Nagy-Csolt, Kis-Csolt, csolti erdő, Vadverem, Serégyes, Felek, Kolozsvár. A szép kilátást nyújtó kirándulásra várjuk a közönséget kik között kezdő turisták is részt vehetnek, szívesen látunk.

Zivatarra hajlamos meleg várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változóan felhős, zivatarra hajlamos és mérsékelt meleg időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délelőn 20 fok celsius.

László Fülöp új portré-kiállítása. Londonból jelentik: László Fülöp új portrékiállítása tegnap nyílt meg. A kiállítás megnyitására nagyszámú közéleti előkelőség jelenléte társadalmi eseményé avatta.

Hindenburg elreferáltatta a kijelölt tükai helyzetet. Berlinből jelentik: Hindenburg köztársasági elnök audienciára magához kérte Müller-Franken kancellárt és Stresemann külügyminisztert s elreferáltatta magának a kijelölt tükai helyzetet.

Hirdessen az Uj Keletben

Szabón tegnap közéleti stancái dobrudza kulturá fejtetten rudzsai moru. Bruder letet a németel csatlako

Erban. Lőkösödés arisztok előtt ha Egmont örökös, mer kö. Az új gát a févratlan aki kije Perceva ja igaz meg az ben örö mes Wi igen egy ban pék

Beilgyilkos, öccsét és Moreau, zat megvallotta, el. Késő

Quvedele életleni hogy uno ber, akine lött is töb

holttest fgezte.

A lsegi liga népszövev lesén a kezés hat golykérde

A Vasile b Stoiica V kár — n nappal a miniszter washingtoni személy Stoiicat s ca Vasile Felcbze a törvény tetését 30

Olaseny Rón let követ a jövőben dezek C Arv Párisból szerint M Euftrat kö vonal kilc hogy telje kedés, am hétében bel nek.

Kap

Szervezkednek a dobrudzsai németek. Konstanából jelentik: A Dobrudzsában szétszórtan élő német telepesek tegnap kongresszust tartottak Cobadin községben. Az ülésen Beioner Jaset konstancai lutheránus pap elnökölt, aki a dobrudzsai német kisebbség politikai és kulturális helyzetéről számolt be és kifejtette, hogy kultúrsemptől a dobrudzsai németek helyzete nagyon szomorú. A kongresszus elhatározta, hogy Bruderschaft cím alatt kulturegyesületet alakít. Politikailag a dobrudzsai németek az országos német pártjaihoz csatlakoztak.

— Érdekes örökösödési per Londonban. Londonból jelentik: Érdekes örökösödési per tartja izgalomban az angol arisztokráta köröket. Pár hónappal ezelőtt halt meg Charles John Perceval, Egmont grófja, akit, mint legközelebbi örökös, Frideriek Perceval kanadai farmer követett az egmonti grófságban. Az új gróf el is foglalta helyét, tagságát a felsőház is igazolta. Most aztán váratlanul egy ismeretlen jelentkezett, aki kijelentette, hogy James William Percevalnak hívják s okmányokkal tudja igazolni, hogy jogszerint őt illeti meg az egmonti grófság, sőt már 1897-ben örökébe kellett volna lépnie. James William Perceval jelenleg 66 éves, igen egyszerű sorban él és gyerekkorában pékmesterségre tanították.

— Beismerő vallomást tett a nantesei gyilkos, aki „tévedésből” leszúrta unokaöccsét és feldarabolta. Nantesből jelentik: Moreau, akit egy fejnélkül talált áldozat meggyilkolásával gyanúsították, bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el. Késő éjjel hazatérve, lakásán rablási céllal egy embert, aki nekítamadt, védelemből leszúrta. Amikor a támadó életlenül elterült, akkor vette észre, hogy unokaöccsét szúrta le. A fiatalember, akinek nem volt foglalkozása, azelőtt is többször meglopta őt. A holttestet a bíróságtól megkapta a kútba. A holttest feldarabolását az asszony végzte.

— A leánykereskedelem a népszövetségi liga előtt. Madridból jelentik: A népszövetségi ligák uniója mai közgyűlésén a leánykereskedelem elleni védekezés hathatós módjával és a hadifogyókérdés rendezésével foglalkozott.

— A törvényszék felemelte Stoica Vasile büntetését. Bukarestből jelentik: Stoica Vasile washingtoni követéségi titkár — mint ismeretes — néhány hónappal ezelőtt tetleg inzultálta Maniu miniszterelnök előszobájában. Bibescu washingtoni követet, Bibescu hatósági személy megsértése címén beperelte Stoicát s a járáshíróság első fokon Stoicát a Vasilet 200 lej pénzbüntetésre ítélte. Felbontás folytán tegnap került a per a törvényszékhez, amely Stoica büntetését 3000 lejre emelte.

— Olaszországban tilos a szépségverseny. Rómából jelentik: Kormányrendelet következében annak visszavonásáig a jövőben tilosak a szépségverseny-rendezések Olaszországban.

— Arviz a Tigris és Eufrat között. Párisból jelentik: Moszkvai jelentés szerint Mezopotámiában a Tigris és az Eufrat között árvíz pusztít. Több vasúti vonal kilométerekre víz alatt áll, úgyhogy teljesen megakadt a vasúti közlekedés, amelynek helyreállításához két héten belül semmi reményt nem fűznek.

Feng kínai tábornok új forradalmi kormányt alakít

Berlin, május 23. Az Osteuropa Press tudósítójának közlése szerint Feng tábornok új forradalmi kormányt alakított a hiveinek birtokában tartott területen s táviratot intézett a külföldi kormányokhoz, melyben a nankingi nacionalista kormányt törvénytelennek bélyegezi és kijelenti, hogy minden törekvése arra irányul, hogy Csan-Kai-Cseket eltávolítsa Kína kormányának éléről.

Az általános védkötelezettség kérdése Amerikában

Washington, május 23. Az amerikai kormány elhatározta, hogy egyelőre nem terjeszti a kongresszus elé a háború kitörése esetén életbelépő általános védkötelezettségről szóló törvényjavaslatot. A hadügyminiszter előbb még tanulmányokat fog folytatni abban az irányban, hogyan lehetne háború kitörése esetén a fontosabb ipari üzemeket is mozgósítani. Az amerikai légio, mint ismeretes arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem járul hozzá az általános védkötelezettséghez mindaddig, amíg a kormány nem intézkedik, hogy háború esetén a nagyipart és a nagyföldművelést haladéktalanul mozgósítsák.

Közgazdaság

A buza áringadozása a világpiacokon

A buzavetések eddig még mindig körülbelül 14 nappal hátralekban voltak, de az utóbbi napok eszései valóságos esodát műveltek. Jelenleg a vetések állása általánosságban már csak nyolc nappal van hátralekban vidékenként, úgyhogy már a vetések normális fejlődéséről is lehet beszélni, pedig még nemrég három-négy hétre becsülték a késedelmet a hosszantartó tél következtében. A téligabona fejlődése mellett a nyárigabona fejlődése is teljesen kielégítő és az összes európai termévédekéről jóformán egybehangzóan kedvező jelentések érkeznek. A legtöbb panasz érkezett a közelmúltban Franciaországból, azonban a helyzet az utóbbi napokban itt is kedvezőbbre fordult. Franciaországban nagyobb buzával bevett területeket át kellett szántani, hogy még legyen idő nyári búzát vetni. A Belgiumból, Hollandiából és az északi államokból érkezett jelentések szintén kedvezőek.

Ami az orosz terméskilátásokat illeti, ugy ezekre nézve még mindig nem lehet teljesen megbízható híreket kapni. Eddig még nem hallani semmit sem nagyobb orosz kenyérgabonabehozatalokról. Azonban mindinkább tulsulyra kerül az a felfogás, hogy az orosz szűkös kenyérelátás mellett még a folyó esztendőben nagyobb buzabehozatal válik szükségessé. Nem egészen alaptalannak tartják azt, amit Klein államtitkár az amerikai kereskedelmi departementban egy rádióelőadás keretén belül kifejtett, tudniillik, hogy Oroszország legsúlyosabb problémája a hiány kenyérgabonában és ezért még az új termés előtt kénytelen lesz gabonát behozni, még pedig legalább félmillió tonnát. Az északamerikai információk szerint ezt a hiányt nem az Egyesült Államok, hanem Argentína fedezné. Ennek oka főképpen abban rejlik, hogy a Laplata-államok hétről-hétre nagyobbodó kivitt mennyiségétől a hiányt nem az Egyesült Államok fedezné. Ennek oka főképpen abban rejlik, hogy a Laplata-államok hétről-hétre nagyobbodó kivitt mennyiségétől a hiányt nem az Egyesült Államok fedezné. Ennek oka főképpen abban rejlik, hogy a Laplata-államok hétről-hétre nagyobbodó kivitt mennyiségétől a hiányt nem az Egyesült Államok fedezné.

hogy a farmereket magasabb árkövetelések elérésére beszélje rá, nagyon is lehetséges, vajjon a jelenlegi óriási készletek mellett ilyen törekvéseknek meg lehet-e a kívánt sikere, mert a főgyekezlet ma abban áll, hogy az óriási készleteken még nyomott árak mellett is tudadjanak. Argentiniában nemcsak a nagy buzafelések ellen kell küzdeni, hanem egyúttal a nagy tengeri feleslegek ellen, azonban az argentiniai tengeri verseny a világverseny szempontjából nem olyan erős, mint a buza versenyé. A Laplata-kikötőkben tengeriben a kivitel az előző héten 653 ezer quartert tett ki, a legutolsó héten pedig már 600 ezer quartert.

Különös figyelmet érdemelnek jelenleg a viszonyok az Egyesült Északamerikai Államokban. Míg a vasúti fuvardíjteleket alaposan leszállították, minden bizonnyal nagy mennyiségeket az atlanti kikötők felé fognak küldeni és talán ezáltal lehetővé válik, hogy a belföldön lévő elevátorokon helyet kapjanak a még be nem érkezett farmergabona részére. Az Unió délnyugati államaiában már június hó elején szokott az első új teliüzem piacra kerülni. De ma még egyáltalán nem tekinthető át, miképpen lehet majd a még meglévő buzafeléseket külföldre elszállítani, mert az amerikai buza, dacára annak, hogy a vasúti fuvardíjakat az utóbbi időben erősen leszállították és az árak is erősen estek, a világpiacra még mindig a legdrágább és az argentiniai és kanadai buza árát felülmúlja. A kiltások az új termésre vonatkozólag általánosságban kedvezőek és mindössze Kansasból, Oklahomából és Nebraskából érkeztek hírek tulságosan nagy nedvesség miatt.

Kanadában olyképen versenyeztek az Egyesült Államokbeli buza versenyé ellen, hogy bushelként 2 centtel leszállították a Montreale és Quebecbe irányított buza fuvardíját. Mindennek dacára az atlanti tengeri kanadai kikötőkben a raktárházak túl vannak töltve és még jó ideig fog tartani, míg Montreal új gabona befogadására alkalmas lesz. Nyári buza vetése Kanadában aránylag igen rövid időn belül történt meg és egyes kisebb vidékektől eltekintve, a vetést már be is fejezték. Mivel általánosságban elegendőnek tartják a föld nedvességét, amelyet a legutóbbi esőzések még fokoztak, most mindössze a melegtől fog függeni, milyen lassan vagy milyen gyorsan fejlődik az új vetés a most bevetett területeken. A három legnagyobb buzatermő állam, Kanada, az

Egyesült Államok és Argentína versenyében az utolsó szót még nem ejtették ki és a még hátralevő hatalmas készletek csak akkor csökkenthetik vagy vesztethetik el hatásukat a vilápiaci árakra, ha az új termésről indokolt panaszok érkeznek.

Az áralakulásra azonban Európa szükséglete és a nemeurópai fogyasztóterületek szükséglete is mérvadó. Egy tény kell itten kiemelni, még pedig az, hogy az európai malmok ellátása nem tulságosan nagy. Mielőtt az utóbbi hetekben az árak erősebben estek és erre nem egyszerű került sor, Anglia mellett az európai kontinens is nagyobb vásárlási hajlandóságot mutatott és ebből a szempontból Nyugatnémetország, Belgium és Hollandia nagyobb szerepet játszottak. Másrészt alakult a vételkedvő európai államokban.

Május hó 14-ike óta az európai gabonakereskedelem részére egy új buzahatáridőpiac áll nyitva, még pedig London, amelyen főképpen kanadai buzával kereskednek. A mérvadó költével Manitoba III részére van kiállítva, Manitoba I is forgalomba hozható, de ebben az esetben kvartrenként a prémia két angol shilling, amely levonásba hozandó. Manitoba II-nél a prémia egy és Manitoba IV-nél a prémia négy shilling. Eddig azonban még nem állapítható meg, hogy az új piac milyen jelentőséggel bír a kanadai buza szempontjából az észak-amerikai és argentiniai buzával szemben.

Gazdasági háború az angol talpbörgyárosok és gumitermelők között

Jellegzetes gazdasági harc folyik az angol kontinensen, amelynek központjában az angol bőr és gumitermelők állnak. Nehány évvel ezelőtt, amint ismeretes, a gumimáru a ruházatkészítésben csak harmadrendű szerepet játszott, az utóbbi években azonban ezen a téren egyre nagyobb kereslet fejlődik ki gummi áruiban. Az indiai gyarmatokon nemrégiben eredményes kísérlet történt a kaucsukfa nedvével, amelyből minden idegen anyag hozzáadása nélkül, egyszerű hengerelés által a legtartósabb és legrugalmasabb gummilemez állítható elő. Ennek a felfedezésnek, amit kreppgumminak neveztek el, nagy jelentősége van, amennyiben különösen cipőtalpnak használható fel és tartósságával, valamint olcsóságával nagy konkurrenciát támasztott a bőrtalpnak.

Az angol talpbörgyárosok a kreppgummi ellen erős kampányt kezdtek s minden eszközzel arra igyekeztek, hogy annak terjesztését megakadályozzák. Nagy propagandát fejtettek ki, amelyben a kaucsuknedvből készített gummitalpviseletet az egészségre ártalmasnak bélyegezték. A londoni Hygeniai hivatal a napokban brosurát tett közzé, amelyben a termelők kívánságára megállapítja, hogy a kreppgummi hygeniai szempontból nem esik kifogás alá, annak viselése nem ártalmas és olcsóságánál fogva szociális jelentőséggel bír.

Szeszgyárosok, szeszfüzők
nem nélkülözhetik
A szeszgyártás
kézikönyvét
A legrészletesebb, legérthetőbb módon megírt szakmunkát. — Szerkesztették: Dr. Herics Tóth Jenő és Osztrovsky Antal műegyetemi magántanárok. —
Ára fűzve 1100, kötve 1300 lej.
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A bolygó zsidó
Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejjert kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Most jelent meg
Zsidó dalok
Eisikovits Miksa szerzeményei
Kapható az „UJ KELET” könyvosztályában.

24.
angversemreméltó életének edühang mai kat... tehetsé... öle, ré... ni arra... képeztes... nye ezt a... tal ze... bször sze... z az első... n valószi... g debu... agilag is... z ordélyi... á képez...
admirali... ahajóját... vizrebo... hatalmas... melynek... erre több... A hajó... lajat he... u juttat... zeten lé... zolgálta... t energi... rakomá... nyi le...
os áldo... i katasz... A köz... galos sta... en a vas... os áldoz... lések szá...
n Lon... Radió... saki és... ldrengés... peráldoz... mos há... kosság... szakát...
elgrálból... végezték... ndájával... a bacs... lra itélt... kísérése... a pap... meghall...
Erdélyi... ap kirán... magas... tyás.ház... Vezető:... Pata... hó, Vad... svár, A... is részt...
várha... teoroló... szerint... amos és... ható. A... elben 20...
állitása... ülöp u... eg. A... köz... lmi ese...
kijpöli... ik: Hín... tenciára... en kan... szertört... politikai...
tben

Ak és az emberiség

Írta: JEFIM SOSULJA

— Rendben van. Ön kész, doktor? Bosz polgár, mik az ön szórakozásai? Mit szeret?

— Szeretem az embereket és egyáltalán szeretem az életet.

— Bosz polgár, kérem önt, fejezze ki értelemesen magát, nincs sok idő!

— Szeretem... igenis, mit is szeretek?... Szeretem a hivatást... nagyon szépen hegedül... Szeretek enni, de azért nem vagyok mohó természet... Szeretem az asszonyokat... nagyon szívesen nézem a szép asszonyokat és lányokat, amikor végigmennek az utcán... Szeretek esze, amikor elfáradtam, jól aludni... Szeretek cigarettát tölteni... Örökönt nemelykor ötszáz darabot is megöltök... És más egyebet is szeretek... Szóval szeretem az életet.

— Nyugodjék meg Bosz polgár, hagyjon fel a sárissal. Mit szól hozzá pszichológus?

— Ostoba beszéd, kollégám közönséges feleséges. Nyomorult egzisztencia! Félig higomatikus vérmérséklet, félig szangvinikus. Aktivitása egészen gyöngye. Utolsó klasszis. Semmi remény, hogy megjavuljon. Passzivitása hetvenöt százalék. Ugyanez áll nagyobb mértékben Bosznó asszonyra. A fin egy hülye, azonban, talán... Hány éves az ön fia, Bosz polgár? Ugyan hagyja már el azt a sok sársá!

— Tizenhárom éves.

— Ne nyugtalankodjék. A fia életben marad. Öt évi haladékot kap. De ön... Ez egyébként nem az ön dolgom. Határozzon kolléga!

— A Végső Elszántság Kollégiumának nevében! Az életnek fölösleges ember szeméttől való megújítása jellegében, abból a célból, hogy semmitmondó egzisztenciák, akik gátolják a haladást, eltávolíttassanak, elrendelem, hogy ön Bosz polgár és felesége huszonnégy óra békül távozzanak az életből. Csend! Ne kiabáljon! Szanitéc, adjon valami csillapítót az asszonynak! Hívja az orvosot!

5. A szürke szekrény jegyzőkönyve.

A szürke szekrény a Végső Elszántság Kollégiumának épületében állott a folyosón. A szekrénynek egyszerű, szolid képe volt, épen olyan, mint a többi szekrényé. Sem hossza, sem szélessége nem volt három méternyi, de mégis kriptája volt százezer egynéhány életnek. A szekrényen két kurta felirás látszott:

„Fölöslegesek jegyzéke”.
„Karakterek jegyzőkönyve”.

A jegyzékben osztályzások voltak. „Minden benyomásra reflektál, de képtelen disztinkválni”.

„Kicsiny kaliber. Mindenre igent mond”.

„Passzív”.

„Akiknek nincsen lelki központjuk”. És így tovább.

A jellemzések rövidek és tárgyilagosak voltak. Némelykor kicsiny ironia is belejük vegyült és Ak a Kollégium elnöke, olykor széljegyzeteket rótt az aktára, megjegyezvén, hogy a fölösleges emberek azért nem kell kigymolni. Ime néhány jegyzőkönyv:

14.741. számú fölösleges.

Egészséges, közepes. Olyanokat látogat meg, akiknek semmi szükségük rá és akik nem érdeklődnek iránta. Jótanácsokat osztogat. Legjobb éveiben elcsábított egy leányt és elhagyta. Életének legnagyobb élménye, hogy egy regényt írt önmagáról. Folyton kiadók után futkosott, mert nem volt szíve saját pénzét kiadni. Nadrágját állandóan vasalta és soha társairól jót nem állított. Még egy nagy élménye, hogy nyomban házassága után beszerezte a butorokat. Agyveteje lomha és puha. Amikor megkérdezték, mi a legérdekesebb, amit életében látott, elmondotta, hogy Párisban a Ritz éttermében ült egy alkalommal. Legalsóbbrendű nyárspolgár. Szíve gyöngye. Huszonnégy óra alatt.

14.623. számú fölösleges.

Kádármester. Az osztály, amelyhez tartozik, közepes. Nem talál örömet a hivatásában. Gondolatai mindig a leggyöngébb ellenállás irányába vannak beállítva. Testileg egészséges. Szellemileg a legprimitívebb betegségekben szenved: fél az élettől, fél a szabadságtól. Ünnepeken és szabad óráiban alkoholál szelíti magát. A forradalom idején erőiesen nekilendült, vörös szalagot hordott és burgonyát vásárolt az éhség miatti félelemben. Heneg proletár származásával. A forradalomban nem vett aktív részt: félt. Szereti a tejszínhabot. Gyermekeit veri. Életmódja unalmas, vigasztalan, Huszonnégy óra alatt.

15.201. számú fölösleges.

Nyolc nyelven beszél. De úgy beszél, hogy aki hallgatja, ásitani kényszerül. Szereti a mechanikus gyujtószerzőmórt és a mechanikus inggombot. Nagyon önzertes. Ha valaki ellenkező véleményen van vele, azt igyekszik hangosan, de üres érvekkel leterrorizálni. Nagyon szeretné, ha nagyrabecsülnék. Hangosan fecseg. Az igaz élettel szemben olyan közömbös, mint egy ökör. Fél a koldusoktól. Érintkezésben gyávagságból eddeden előzékeny. Szeret legyeket és más rovarokat megölni. A legkritikább esetben van öröme. Huszonnégy óra alatt.

4356. számú fölösleges.

Ha unatkozik, mindig a cselédekkel perlekedik. Titokban leszai a tejszínt és a leves zsírszemeit. Unalmas regényeket olvas, egész nap hampereg a diványon és legfőbb álma egy sárgaujjas ruha, két oldalt csipkével. Husz évig szerette őt egy tehetséges felfedező. Ő azonban az egész idő alatt ezt az embert elektrotechnikusként tartotta. Kosara adott neki és egy börtényrosnak lett a felesége. Nincsenek gyermekei. Lehetetlen szeszélyei vannak és egyre sir. Éjszakánként felébred, meggyújtja a szamovárt, teát iszik és falatozik. Huszonnégy óra alatt.

39.045. számú fölösleges.

Azt hiszi, hogy mindenhez ért és ezért mindenről beszél és mindenről ír. Napról napra nagytakarítást csinál irrasztalán. Szeret elegánsan öltözködni és soha forított öltönyt nem hordott. Két tucat nyakkendője van, de évekig szokott hordani egyetlen nyakkendőt. Ha nem tetsző vacsorát találunk fel, elhagyja lakását és napokig nem tér haza. Regényeket olvas és ezekből kivonatokat csinál. Társaságban vagy rossz elméségeket sít el, vagy siránkozik. Mohón szereti a nőket, de soha tartós barátsága nem volt. Nem szeret pénzt áldozni a nőkre, sőt volt rá eset, hogy a nőknél folyósított pénzeket az utolsó pillanatban visszalopta. Zsugori és mégsem tud okosan gazdálkodni. Huszonnégy óra alatt.

6. Munkában.

Ak és a Kollégium köré egész csapat specialista sereglett. Orvosok, pszichológusok, megfigyelők, írók. Roppant gyorsan dolgoztak. Volt idő, amikor néhány specialista egy óra befolyása alatt jó néhány száz embert küldött át a másvilágra. A szürke szekrényben a jegyzőkönyvek ezrei gyarapodtak. A jegyzőkönyvek szövegezése nagyon rövid, minden jelzéstől és fölösleges sallangtól mentes volt és a szerzők határtalan göggyörő tanuskodik.

Reggeltől estig folyt a munka a Kollégium épületében. A kerületi bizottságok tagjai jöttek mentek s utasításokat kértek az elítéltek végrehajtására. Az asztalok mellett, mint egy nagy újság szerkesztőségben, az emberek tucatjai ültek és gyors, kemény gondolatlan ujjakkal írtak.

Ak mindenre keskeny, kemény, áthatolhatatlan szemével nézett és arca gondolt, hogy ez nem fog jóra vezetni. Már látta magát hajlott háttal és szinte

érezte, hogy óráról órára megszürkül a haja.

Valami válaszfal nőtt közöttük és tisztviselői között. Valami ott állott az 6 államtan gondolatai és a végrehajtók vak gondolatlan kezei között.

7. Aki habozik.

Egy napon a Végső Elszántság Kollégiumának tagjai eljöttek, hogy Ak előtt megtegyék jelentésüket.

Ak nem ült a megszokott helyén. Karresték és nem tudtak rátalálni. Küldöncöket menesztettek szanaszéllel, telefonáltak és nem lehetett megtalálni.

Csak két óra után bukkantak rá véletlenül az egyik szürke szekrényben.

Ak a megölt emberek papírsírjain ült és nála is szokatlan megerőtetéssel gondolkodott:

— Mit csinál ön itt? — kérdezték tőle. Ak így felelt:

— Láthatja, hogy gondolkozom!

— Miért épen a szekrényben?

— Ez a legmegfelelőbb hely. Az emberekre gondolok, és produktív módon a legjobban lehet gondolkozni megsemmisüléskor. Csak az, aki a megsemmisült emberek dokumentumain ül, csak az ismeri meg az ő különös életüket.

A kérdezősködők közül valaki laposan és szárazon felnevetett:

— Hallja, ne kacagjon — figyelmeztette Ak és az egyik okiratot lobogtatta a kezében. Ne nevéssen! En azt hiszem, hogy a Végső Elszántság Kollégiuma válságban van. Most hogy az elpusztított emberek sorsát tanulmányozom, új u takra és új fejlődésre gondolok. Maguk mindent megtanultak, hogy röviden és mérges lendülettel bizonyítsák ennek, vagy annak az egzisztenciának fölösleges voltát. Maguk olyan emberek, hogy a legtehetségtelegebbnek is megvan a maga formulája és ezzel elintézi nálánál sokkal több embereket sorsát. Ezért ülök itt és azon gondolkozom, helyes utat választottunk-e.

(Vége következik).

SPORT

Május 25-én lesz a kolozsvári kerületi vívóverseny

A Comitetul Regional vívószakosztálya folyó hó 25. és 26-án, szombat és vasárnap rendez meg ezévi kerületi vívóversenyét. A vívóversenyen senior tör, senior kard, junior tör, junior kard és 14 éven aluli tör gyermekverseny kerülnek lebonyolításra. Nevezési díj személyenként és fegyvernemenként 100 lej, mindkét fegyvernemben indulók részére 160 lej. 25-én, szombaton délután 4 órakor kerülnek lebonyolításra a gyermek tör és junior versenyek. 26-án, vasárnap reggel 8 órai kezdettel a senior tör és kardversenyek lesznek lebonyolítva.

Az utóbbi időben fellendült vívósport biztosítani fogja a kerületi versenyek sportterékét. A versenyen részt vesznek a helybeli klubok összes számottevő vívói, ugyiszintén Marosvásárhely és Dés vívói is. A kerületi versenynek különös érdekessége az a körülmény, hogy ezen a versenyen fogják majd bizonyítani tudásukat azok a versenyzők, akik a nemrég lezajlott országos versenyen nem értek el tudásuknak megfelelő helyezést. A helybeli klubok szorgalmasan készülnek a versenyre és remélik, hogy a verseny vívósportunk újabb fejlődését fogja igazolni. A verseny a román kat. főgimnázium (Str. Cogalniceanu volt Farkas-u.) tornatermében lesz megtartva. A Comitetul Regional vívószakosztálya felkéri a clujai klubokat, hogy a vívásban jártas jury tagokról lehetőleg gondoskodjanak.

Hirdessen az Uj Keletben

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

Miss Amerika már csak három napig, A színház óriási sikert üdonsága, a Miss Amerika, ez a világsiker arató pompás gazdag kiállítású és bő humoros revü már csak három napig látható a magyar színházban.

A Miss Amerikáról bátran el lehet mondani, hogy eddig veretlenül áll az operettek csatamezején, mert muzikájával, boszorkányosan ügyes táncával, kitűnő humorával kivívta magának az elsőséget.

A Miss Amerika ma, pénteken, holnap szombaton és holnapután vasárnap kétszer és pedig d. u. 5 órakor és este 9 órakor kerül színpadra, a premiére diadalmas szereposztásban.

A Magyar Színház műsora:

Péntek este 9 órakor: Miss Amerika. (Sorozatszám 392)

Szombat délután 5 órakor: Borszem Jankó, vagy Az elátkozott herceg (Gyermekeledés, nagyon olcsó mozi helyárrakkal: egy jegy ára 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sz. 393)

Szombat este 9 órakor: Miss Amerika (Sz. 394.)

Vasárnap délután fél 6 órakor: Miss Amerika (Rendes esti helyárrakkal, Sz. 395.)

Vasárnap este 9 órakor: Miss Amerika (Első jubileum: 10-edeszer. Sz. 396) Hélfőn: Román előadás.

A Magyar Színház mozi-műsora:

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Fregoli kapitány. (7 felvonásos kalandtörténet) Főszereplő: Raymond Griffith. És 2 felvonásos burleskvígjáték. Helyárrak: 15 és 10 lej.)

A színházi iroda közleménye:

Egy aglegény naplója — ma utoljára a magyar színházban. Az Egy aglegény naplója című, hallatlanul mulatságos vígjáték, ma d. u. 5-kor és 7-kor utoljára kerül színpadra a magyar színházban. Aki még nem látta ezt az óriási sikert aratót film-vígjátékot, az ne mulassza el az alkalmat, mert örökké sajátulni fogja, hogy nem nézte meg az Aglegény naplóját. Ma utoljára kerül színpadra 5-kor és 7-kor. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.

Szombaton d. u. 5 órakor gyermekelőadás, igen olcsó helyárrakkal. Borszem Jankó, vagy Az elátkozott herceg nő. Szombaton d. u. 5 órakor gyermekelőadás lesz a magyar színházban, igen olcsó, mozi-helyárrakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej egy-egy jegy ára. Színpadon a gyermekvilág egyik legkedvesebb darabja: a Borszem Jankó, vagy Az elátkozott herceg kisasszony.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Aláíráskérésnek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Tisztelettel értesítem a közönséget, hogy június 15-én ortodox kóser éttermet nyitok Bazán. — Vég sakter Sighişoara.

Bécsi ebédlő berendezés és antik szalon garnitúra eladó. Cím a kiadóban.

●●●●●●●●●●

Naponta kétszer, reggel és este garantált kóser teheni kapható modern tejjelgazdálkodásból hol a tehenek állapodó orvos felügyelet alatt vannak. Csésemék és betegek részére állandóan egy tehéni fej tej is kapható. — Schwartz Ignác Decabal (Rudolf-u) 24.

Ujonnán átalakított Erzsébet gőz- és kád-fürdőben a pénteki férfi-napon gőzfürdő csak 20 lej.

Tíz lakrészből álló ház üzemeltetőséggel, kerttel, helyiségekkel alkalmas nagy felekkel eladó. Cím a kiadóban.